

ผู้บริหารที่ต้องชี้แนะให้ผู้เรียนรู้จักเลือกใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ต้องใส่นวัตกรรมและจริยธรรมลงไปในการใช้เทคโนโลยีด้วย

14. จุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนคาทอลิก

บุคลากรครูไม่รู้สึกปลอดภัย (Security Mind) อย่างที่ควรจะเป็น ระบบการบริหารที่เป็นแบบรวมศูนย์ (Centralization) ขึ้นอยู่กับส่วนกลาง (สั่งมณฑล คณะนักบวช)

15. โรงเรียนคาทอลิกในฝัน

- 1) เป็นโรงเรียนที่เน้นศาสตร์ด้านเทคโนโลยี (Science Technology) เพราะสังคมโลกกำลังต้องการบุคลากรในด้านนี้
- 2) เป็นโรงเรียนที่เน้นสายอักษรศาสตร์

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของบาทหลวง ดร. วีระ พังรักษ์

อุปสังฆราชสังฆมณฑลจันทบุรี

เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 08.30-09.45 น.

ณ ศูนย์สังฆมณฑลจันทบุรี

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก มีศาสนาเข้ามาหล่อเลี้ยงเป็นแกน ตามแนวทางของพระวรสาร (ความรัก ความยุติธรรม สันติภาพ) เน้นการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ และให้โอกาสแก่คนที่อยู่ชายขอบสังคมด้วย
- 2) การศึกษาเป็นการสร้างคนให้สมบูรณ์ตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า ให้เขาเลี้ยงตัวเองได้ สร้างคนให้เป็นอิสระในการคิด ในการดำเนินชีวิต ไม่เป็นทาสของวัตถุ (เป็นไท) โรงเรียนคาทอลิกต้องสอนให้คนรู้จักตัวเอง รู้เท่าทันโลก สามารถทนกระแสสังคมโลก

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป็นสนามแห่งการปลูกฝังค่านิยมพระวรสาร เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มุ่งสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) มุ่งสร้างผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งจะได้อยู่ในสังคมด้วยสันติสุข
- 3) มุ่งสร้างความเป็นเพื่อนระหว่างศาสนิกชนต่างศาสนา เป็นความสมานฉันท์และเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่ต่างกัน แต่ก็อยู่ด้วยกันอย่างสันติและปรองดองกัน
- 4) มุ่งสร้างคนให้รู้จักอ่านสัญญาณแห่งกาลเวลา (Sign of the Time)
- 5) ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคนมีฐานะดีและคนยากจน คนที่อยู่ชายขอบสังคม

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างดี รู้จักรักใคร่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับสังคมรอบข้าง มีมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้ อาศัยสิ่งที่เราได้อบรมบ่มนิสัยตามคำสอนของพระคริสตเจ้า

2) ผู้เรียนเติบโตทั้งครบทุกส่วน เป็นคนดี สมบูรณ์ทั้งใจและกายจะได้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงานซึ่งมีจำกัด

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ยุทธศาสตร์การร่วมดำเนินงานเป็นกลุ่ม เป็นระบบ มีการร่วมมือและช่วยเหลือกันระหว่างสังฆมณฑลและกับคณะนักบวชมากขึ้น
- 2) กำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้งผู้รับผิดชอบและงบประมาณลงไป อีกทั้งวิธีวัดและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อมาตรฐานและคุณภาพของการศึกษาของสถาบันของตน

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

แม้โครงสร้างจะยังเป็นแบบแนวระนาบ (Flat Organization) แต่มีแนวโน้มว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นการร่วมมือกันปรึกษาหารือกันมากขึ้น

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ทั้งกับครู และผู้ปกครอง ชุมชน
- 2) เน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization)

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

คำสอนของพระเยซูเจ้าจะได้รับการเอ่ยถึงบ่อยและชัดเจน

- 1) กางเขน ยังคงเป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกเช่นปัจจุบัน
- 2) พระแม่มาเรียยังคงได้รับการเชิดชูและเคารพมากที่สุดในยุคเพราะเป็นชื่อของหลาย ๆ สถาบันและความเป็นแม่ที่รักและปกป้องคุ้มครองลูก (นักเรียน)

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องทำงานเป็นทีม มีการแบ่งงานกันทำ ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนรับผิดชอบมากขึ้น

2) ใช้ความอดทน เหมือนที่พระเยซูเจ้าทรงอดทนต่อความบกพร่องของนักบุญเปโตรและนักบุญเปาโล

3) ให้ความไว้วางใจผู้ร่วมงาน เพราะถ้าครูมีความสุข นักเรียนก็มีความสุข

4) ให้ความสำคัญกับค่านิยมพระวรสาร มีความชัดเจนว่า เรากำลังรับใช้ใคร คนจนหรือคนรวย

5) ตระหนักว่าเราเป็นผู้บริหารที่จ้างมาไม่ได้ เป็นศิษย์ของพระเยซูเจ้ามีความโอบอ้อมอารี นักเรียนและครูสามารถเข้าถึงได้

6) ต้องมีความยุติธรรมถือเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้บริหาร

7) กระตุ้นให้บุคลากรตระหนักว่า เราต้องแข่งขันกับองค์กรอื่นๆ เราไม่มีเวลามาทะเลาะกันเอง

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) ครูต้องอุทิศตัวอย่างเต็มที่ (Dedicate)

2) ครูต้องศรัทธาในวิชาชีพครู

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรเป็นแนวทางให้โรงเรียนเดิน แต่มีใช้ปรับปรุงไม่ได้ ฉะนั้นผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิกต้องกล้าที่จะบอกว่าอะไรคือแก่นแท้ อะไรคือค่านิยมพระวรสาร อะไรที่จะเป็นประโยชน์ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี ต้องนำมาใส่ในหลักสูตรและนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

โรงเรียนคาทอลิกควรให้ผู้เรียนได้ไปสัมผัสกับชีวิตแบบชาวบ้าน ชีวิตของคนยากจน คนกำพร้า คนที่อยู่ชายขอบสังคม

12. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป็นคนเสียสละ มุ่งเทเพื่อศิษย์และโรงเรียน จะอยู่ในจิตใจของทุกคน

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษย์เป็นศูนย์กลางของสิ่งสร้าง มีเกียรติมีศักดิ์ศรี โรงเรียนคาทอลิกยังคงชูประเด็นนี้อยู่อย่างไม่เปลี่ยนแปลง

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ความรัก ความยุติธรรม และการรับใช้ที่ไม่หวังผล ยังมีให้เห็นอยู่ด้วยอย่างไม่ขาดสาย
- 2) ด้านสิทธิมนุษยชนจะได้รับการเอาใจใส่พูดถึงมากขึ้น

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นควรได้รับการเคารพและยกย่อง

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติในทศวรรษหน้า ต้องเน้นที่การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เน้นความโปร่งใสและการบริหารแบบมีส่วนร่วม

17. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ศาสนพิธีแบบคาทอลิก (Catholic Ceremony) ยังคงต้องถูกรักษาไว้เป็นปกติ
- 2) โรงเรียนคาทอลิกจะเน้นด้านศาสนสัมพันธ์ การเข้าใจ และเรียนรู้ซึ่งกันและกันมากขึ้น ศาสนาและประเพณีของต่างกลุ่ม จะได้รับการเอาใจใส่และเคารพให้เกียรติกันดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ใช่คาทอลิก จึงต้องส่งเสริมและดูแลพวกเขาด้วยดี

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษย์เป็นลูกพระเจ้า แม้ตกในบาป แต่เมื่อได้รับการฝึกอบรมก็สามารถเป็นคนดีได้ ซึ่งโรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่สำคัญประการนี้อยู่แล้ว คือสร้างให้คนเป็นคนดี เป็นลูกของพระเจ้า เป็นพลเมืองดี

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) การบริหารแบบประชาธิปไตย และแบบมีส่วนร่วมจะมีมากขึ้นในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือกันมากขึ้นในระหว่างผู้บริหารและครู
- 2) ศาสนสัมพันธ์ควรจะได้รับ การเน้นมากขึ้น ดังนั้นระหว่างครูต่างศาสนาและนักเรียน ที่นับถือศาสนาต่างกันก็ควรมีความสัมพันธ์ ความเข้าใจกันดีมากขึ้น

20. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นสถาบันที่ทำให้ค่านิยมพระวรสารเป็นจริง โดยเน้นความยุติธรรม ความรัก และ สันติภาพ
- 2) เป็นสถาบันที่มีบรรยากาศแห่งการให้อภัย

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกควรจะเน้นความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เช่น

- 1) ด้านจิตใจ ความรัก การอยู่ร่วมกันอย่างไมตรีจิต ความเข้าใจช่วยเหลือกันในบรรยากาศ แห่งความรักแบบคาทอลิกนี้เป็นสิ่งแวดล้อมด้านจิตใจ
- 2) สิ่งแวดล้อมฝ่ายกาย ควรมีการรักษาธรรมชาติ การประหยัดพลังงาน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ จะกระทบกับมนุษย์มากขึ้นทุกวัน ๆ

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องส่งเสริมและปรับปรุงตนเองให้ทันยุคต่อไป จึงต้องมีการลงทุนและ ก้าวให้ทันกับสถานการณ์ของโลกการศึกษา

23. จุดอ่อนที่ต้องแก้ไขด่วน

- 1) ขาดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนในสังฆมณฑล และระหว่างสังฆมณฑล
- 2) ขาดการคิดวิเคราะห์ในหมู่ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก ผู้บริหารชั้นแต่ไม่ฉลาดเฉลียว เก่งว่องไว คิดเร็วทำเร็ว แต่มักตกเป็นเครื่องมือของคนอื่นได้ง่าย ที่ขาดมาก ๆ คือ ความคิดวิเคราะห์ ว่าการศึกษาคาทอลิกคืออะไรแน่ เรากำลังทำอะไรอยู่ กำลัง “ตะหนุเข้าปากหมา” อยู่หรือเปล่า

ผู้บริหาร ใจ ๆ มีมากคือไม่รู้จักรั้วอะไรเป็นแก่น อะไรเป็นกระพี้ เดินตามรัฐไปเหมือนถูกงูจุมูก
รัฐสั่งอะไรก็ทำ จนโรงเรียนเจ้ง เสียเงินอบรม สัมมนาครู ครูก็เหนื่อย ไม่มีเวลาสอนนักเรียน
ผลสุดท้ายมีแต่กระดาษเต็มโรงเรียน นักเรียนก็โง่งง ๆ เพราะผู้บริหารมองไม่ออก วิเคราะห์ไม่เป็น
ไม่กล้าหือ มีแต่ครับ ๆ ค่ะ ๆ ตามรัฐบาลไปลูกเดียว

3) ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกต้องมีจิตตารมณ์ของพระเยซูเจ้า ปัจจุบันผู้บริหารคาทอลิกไม่
ศึกษา และไม่เน้นทฤษฎีการศึกษาคาทอลิก ไม่เน้นสิ่งที่พระศาสนจักรสอนในปัจจุบัน ไม่อ่าน
สมณสาส์นด้านนี้ หรือจัดอบรมให้ครูหรือนักบวชในคณะอย่างเป็นจริงเป็นจังเท่าที่ควร

4) กลุ่มโรงเรียนคาทอลิกขาดพลังที่แท้จริง รวมตัวกันหลวม ๆ จึงไม่มีพลังต่อรอง จะ
จับเคลื่อนอะไร หรือจะปรับเปลี่ยนอะไรก็ได้ซ้ำ ไม่เป็นหนึ่งเดียวกันจริง ๆ จึงไม่สามารถให้
ภาพลักษณ์ที่ดีเด่นชัดได้ ในประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่มีโรงเรียนมากมาย มีนักเรียนระดับแนวหน้าด้วย
ก็ตาม

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์
อดีตหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชธานี

เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 11.00-12.00 น.

ณ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

**1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

การศึกษา คือ การเจริญงอกงาม (Education is Growth) ของตัวบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย
ทางคาทอลิกได้จัดการศึกษาอย่างกว้างไกล นำเอาความเป็นสากลเข้ามาผ่านจากผู้บริหารที่เป็น
บาทหลวง ซิสเตอร์ ซึ่งได้รับการศึกษาแนวคิดสมัยใหม่เข้ามา จึงจัดการศึกษาได้ก้าวหน้ามาก

การจัดการศึกษาคาทอลิก ได้ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ ทนสมัยและเป็นผู้นำในหลาย ๆ
เรื่องและมีความเชื่อมั่นว่าจะทำได้ดี มีความมุ่งมั่นในอุดมการณ์ ไม่มุ่งหวังผลกำไรจากผู้ปกครอง

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หน้าที่ของโรงเรียน นอกจากหน้าที่การสอนและอบรมแล้ว สถาบันการศึกษาต้องตระหนัก
ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมที่รุนแรงยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด การล่องละเมิดทาง
เพศ การประทุพผิตทางเพศ การฆ่าตัวตาย เป็นต้น ฉะนั้นจะต้องจัดการศึกษาเพื่อป้องกันและ
จัดการกับปัญหาต่าง ๆ ให้ได้ พันธกิจต้องคิดกันใหม่ ผู้บริหารและผู้เรียนต้องรู้เท่าทัน ต้องสอน
อบรมความประพฤติและป้องกันยาเสพติด

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิก ต้องรู้จักวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาและ
แสวงหาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ฉะนั้นโรงเรียนจะต้องสอนแบบ Problem Based คือ สอน
ให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา เน้นคุณลักษณะความอดทน ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ เคารพผู้อาวุโส
การประหยัดอดออม

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การพัฒนาตัวเอง (มิใช่ครูจัดแจงให้ทุกอย่าง) ให้ผู้เรียนมองหาชวนขวยสิ่งที่เขาต้องการด้วยตัวเอง
- 2) ต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีภาวะผู้นำ ถ้ามีปัญหาเขาจะสามารถรู้จักวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาและแสวงหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้
- 3) ต้องให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ วิจัยและบูรณาการความรู้และเน้นการประยุกต์ใช้ สามารถจัดการความรู้ให้ได้ผลผลิตออกมา มิใช่เพียงสอนให้ท่องจำเพื่อสอบ

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงการสร้างการบริหารโรงเรียนคาทอลิกควรจะเป็นแนวนราบ (Flat Organization) ให้ทุกคนสามารถเป็นผู้อำนวยการโครงการ (Project Director) ได้ ครู ผู้บริหารระดับต่าง ๆ สามารถมีงานของตัวเองแล้วเสนอตรงต่อผู้บริหารได้เลย เน้นเรื่องผลงาน (Performance-based)

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า

ภาวะผู้นำผู้บริหาร ต้องมีปัญญากว้างไกล มาตรฐานโลก (Global Wisdom) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือ ต้องปรับตัวให้ทันโลก

ผู้บริหารควรเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) เพราะครูไม่ต้องการให้ใครมาบังคับบัญชา ควรบังคับบัญชาแบบหลวม ๆ ไม่เน้นการจับผิด

7. ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2549-2558) ครูคาทอลิกควรต้องมีคุณสมบัติอย่างไร (Qualifications of Personnel) จึงจะสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ครูต้องเป็นครูอุดมการณ์ คือ พร้อมและอยากจะเป็นครูด้วยใจ มีความรักเมตตาให้ลูกศิษย์ใช้เวลาและใส่ใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

8. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มีการอธิบายฐานภาวนาซึ่งเป็นการกล่อมเกลাজิตใจทุกคนให้เป็นคนดี

9. เอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก

คือ การผสมผสานระหว่างความรู้และคุณธรรม โดยเน้นในเรื่องของสุขภาพทั้งกายและจิตใจ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนใหญ่ (จำนวนนักเรียนมากเกินไป) แต่พื้นที่ไม่เพียงพอ เกิดความแออัดทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ทำให้นักเรียนต้องแย่งกันทุกอย่างไม่ว่าจะแย่งเข้าห้องน้ำ แย่งซื้ออาหาร ควรต้องมีครูแนะแนวและนักจิตวิทยา ให้ได้สัดส่วนต่อจำนวนนักเรียน มิฉะนั้นจะเป็นการทำลายนักเรียนโดยไม่รู้ตัว

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เห็นด้วยกับสัดส่วนหลักสูตรแกนกลาง (70 %) กับหลักสูตรท้องถิ่น (30 %) เป็นต้น หลักสูตรท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญต้องไม่ให้ล้าสมัย และต้องให้ตรงกับความเป็นจริง ต้องจับประเด็นให้ถูกโดยการวิเคราะห์ให้ดี โดยให้มีการวิจัยและพัฒนา คือทำไปพัฒนาไปอย่างจริงจังมิใช่รับทำเพื่อให้ทันใช้โดยไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

11. ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2549-2558) ผู้บริหารโรงเรียนและโดยเฉพาะโรงเรียนคาทอลิกควรมีมุมมองต่อเพื่อนมนุษย์อย่างไร (Human Nature) และสมาชิกทุกคนในโรงเรียนควรเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันอย่างไร (Human Relation)

โรงเรียนคาทอลิกต้องเน้นคุณภาพโดยเริ่มจากจำนวนนักเรียนต่อชั้น จำนวนครูต่อผู้เรียน ต้องให้เหมาะสม เพื่อจะสอนเป็นรายบุคคลและสอนได้อย่างทั่วถึง

ผู้บริหารต้องบริหารบังคับบัญชาแบบหลวม ๆ และเน้นผลงาน (Performance Based Management)

ผู้บริหารต้องเพิ่มพลังอำนาจ (Empowerment) ให้แก่ครู เพิ่มพลังใจเพื่อให้ครูมีอำนาจในการดูแลชั้นเรียน เป็น Manager of the Classroom วิชาที่เขาสอน กระจายอำนาจ ทำให้เขาสามารถใช้พลังในการปฏิบัติการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารต้องลดการสั่งการ แต่งตั้งให้คนทำงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

12. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship To the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ควรมีสถานกีฬาและสถานที่พักผ่อนเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนเติบโตขึ้นมาทั้งร่างกายจิตใจ มีใจโตแต่สมอง

โรงเรียนควรเน้นภูมิปัญญาผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยโรงเรียนเช่น ช่วยสอนกีฬา ดนตรีและกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนนักเรียนก็ภูมิใจที่เห็นพ่อแม่ของเขามาช่วยโรงเรียน โรงเรียนคาทอลิกน่าจะเป็นผู้นำในด้านนี้ได้ด้วย ทำให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนของผู้ปกครองและชุมชนอย่างแท้จริง

กรรมการสถานศึกษามีความสำคัญมาก เป็นต้นในเรื่องการคิดนโยบายใหม่ ๆ สำหรับโรงเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเพราะเป็นการระดมศักยภาพจากหลายภาคส่วน มาช่วยกันพัฒนาโรงเรียน

13. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

จำเป็นต้องนำมาใช้แต่การลงทุนเรื่องเทคโนโลยี เราต้องตั้งวัตถุประสงค์ก่อนว่าเราจะนำมาใช้เพื่ออะไร จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากน้อยเพียงใดมิใช่เพื่อให้มีทัดเทียมกับสถาบันอื่น

14. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิก

จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิก คือ มีมาตรฐานสูงทางด้านวิชาการ เป็นต้นภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มีผู้บริหารผู้ทรงศีลมีคุณธรรม มีพิธีกรรมทางด้านศาสนาที่สอนคนให้เป็นคนดี มีอาคารสถานที่ที่เพียงพอเหมาะสม

โรงเรียนคาทอลิกในอุดมคติ ต้องเป็นโรงเรียนเล็กดีรสโต จิวแต่แจ้ว มีขนาดปานกลางที่เหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย ซึ่งผู้บริหารคนเดียวสามารถบริหารได้ (Under one Administration) ไม่ควรขยายโรงเรียนให้ใหญ่มากเกินไป

15. จุดที่ควรพัฒนาและต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกให้บริการคนรวยมากกว่า คือ คนมีสตางค์มักจะได้เข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกได้ง่ายกว่าคนยากจน

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของซิสเตอร์ ดร. สกอลัสติก เดอ เยซู วิชาดา สันฐิติ

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมารีย์วิทยา นครราชสีมา

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 14.30-15.30 น.

ณ โรงเรียนมารีย์วิทยา นครราชสีมา

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ปรัชญาการศึกษาคาทอลิกในทศวรรษหน้า ต้องเป็นการศึกษาที่พัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้มีคุณภาพ คือ เป็นมนุษย์ที่มีคุณธรรมและการศึกษา

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งด้านความรู้และคุณธรรมตามหลักพระคริสตธรรม

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามศักยภาพของผู้เรียน
- 2) จัดการศึกษาให้มีบรรยากาศแห่งพระคริสตธรรม บรรยากาศแห่งความรักฉันพี่น้อง การให้อภัย การแบ่งปัน ช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน (ยึดพระคริสตธรรมเป็นแนวปฏิบัติ)
- 3) พัฒนาผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาสังคมสำหรับผู้ด้อยโอกาสนักเรียนกำพร้า คนชรา ขาดงานและชนบท ผู้ติดโรคร้ายเพื่อปลูกฝังคุณธรรม อุทิศตนเพื่อคนอื่น

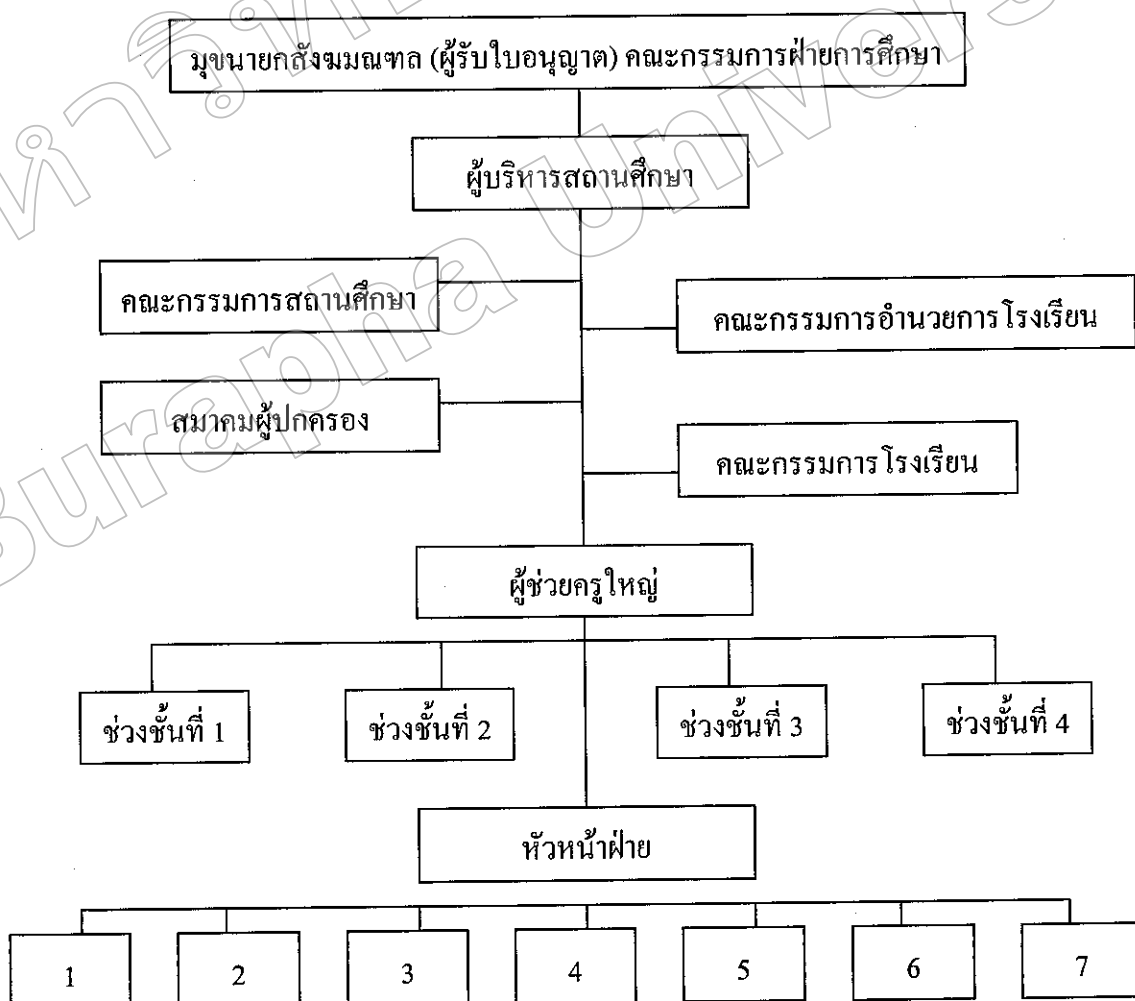
4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนทุกคนจะดำเนินชีวิตโดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว
- 2) ผู้เรียนจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งความรัก อภัย ช่วยเหลือกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 3) ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม วิเคราะห์และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้จนตลอดชีวิต

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส (SWOT) ของอดีตและนำมาสรุป ปรับปรุง และวางแผนระยะยาวใน 10 ปีข้างหน้า
- 2) ใช้แผน PDCA อย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาให้ถึงเป้าหมาย
- 3) กำหนดปรัชญาและหลักการศึกษาคาทอลิกตามแนวสังคายนาวาติกันที่ 2 และสมณสารของพระสันตะปาปาเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้ชัดเจน
- 4) กลยุทธ์ที่สำคัญที่สุด ที่จะช่วยให้การศึกษามีคุณภาพและประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงคือ การทำงานเป็นทีมตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้าที่ฝึกอัครสาวก 12 คนของพระองค์ในการปกครองพระศาสนจักรแทนพระองค์

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

รูปแบบการบริหารยึดองค์พระเยซูเจ้า และการนำพระคัมภีร์ หรือพระวาจาของพระองค์มาเป็นแนวประยุกต์ในการจัดรูปแบบการบริหารการศึกษา “พระเยซูเจ้ารับชายไว้ความสามารถไว้ประสบการณ์และมีการศึกษาน้อย ทรงฝึกให้เขารักกัน รวมพลัง ช่วยกันและบริหารงานต่อจากพระองค์” โดยร่วมมือกันและทำงานเป็นทีม

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

กางเขนและรูปแม่พระ

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย
- 2) เป็นผู้สร้างทีมและผู้นำทีมตามแบบฉบับของพระเยซูเจ้า
- 3) เป็นผู้มีความเมตตาเหมือนพระเยซูเจ้าทรงเป็นผู้มีความเมตตา
- 4) เป็นผู้มีความรับผิดชอบ
- 5) เป็นผู้ยุติธรรม
- 6) เป็นผู้สุภาพตามแบบพระคริสตธรรมที่สอนให้ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่สุภาพถ่อมตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าและพระเจ้าทรงโปรดปรานผู้มีความสุภาพ ดังในบทกวีนี้ฟีลด์ของแม่พระ

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
- 2) มีความประพฤติดี เป็นตัวอย่างแก่บุคคลรอบข้าง โดยเฉพาะนักเรียน
- 3) มีความรู้ มีทักษะ สังคมความรู้คู่มีอาชีพ
- 4) มีจิตวิทยา รักนักเรียน มีจิตวิญญาณ (Spirit) ของการเป็นครู
- 5) ร่วมมือทำงานกับคนอื่นได้ ทำงานเป็นทีมได้
- 6) มีความอดทน อดกลั้น รู้จักฟังและรู้จักสังเกต

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด
สังฆมณฑลในทศวรรษหน้าคือ ครูที่เป็นครูคาทอลิกที่แท้จริง เช่นเดียวกับบุญราศี “ลีฟอง”

12. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

นอกจากจัดตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โรงเรียนคาทอลิกน่าจะมี
แผนการเรียนของศาสนาคาทอลิกเข้าไป เช่นเดียวกับการสอนพุทธศาสนาในทุกชั้นเรียน

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

จัดสถานศึกษาให้เป็นสนามแพร่ธรรม (ประกาศข่าวดี) ที่เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่ง
พระคริสตธรรม เพื่อให้ความเชื่อในโรงเรียนคาทอลิกได้แบ่งบานและเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

บรรทัดฐานทางศีลธรรมในทศวรรษหน้า คือ ปกป้องค่านิยมแห่งการรับใช้และ
การบำเพ็ญประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยฝึกอบรมผู้เรียนทุกคนให้เป็นคนดี
ตามหลักการศึกษาคาทอลิก

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มีพิธีกรรม (มิสซา) มีการสอนคำสอน มีกิจกรรมคาทอลิก มีการจัดวันสำคัญทางศาสนา
อ่านพระคริสตธรรมให้ฟังทุกเช้า ฯลฯ

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) จัดพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเป็นทางการ ได้แก่ มิสซาในโอกาสต่าง ๆ ที่สำคัญตลอดปี
การศึกษา
- 2) นำสวดแบบคาทอลิก ในการเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอให้กับครูและนักเรียน

- 3) อ่านพระคริสตธรรมและข่าวคราวที่สำคัญทางศาสนาเป็นประจำ
- 4) สอนศาสนาแก่คริสตชนในโรงเรียนทุกวัน
- 5) มีเวลาให้ทำกิจกรรมคาทอลิก เช่น ประชุมพลมารี พลศีล เข้าเฝ้าบิชอป ซ้อมเพลงคาทอลิก
- 6) จัดการแข่งขันพระคัมภีร์ในวันพระคัมภีร์ แข่งขันจัดถ้ำในวันคริสตมาส แจกไข่วันปัสกา ออมทรัพย์เพื่อช่วยคนจนในช่วงวันมหาพรต

17. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาและปฏิบัติด้วยความรู้ตัว ตั้งใจปฏิบัติอย่างดีที่สุด

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ในพระวรสารพระเยซูเจ้าตรัสว่า “ถ้าท่านไม่กลับไปเป็นเหมือนนักเรียน ท่านจะเข้าใจพระอาณาจักรสวรรค์ไม่ได้” (มธ.18:4) และพระองค์ยังตรัสว่า “ท่านที่เป็นใหญ่ที่สุด จงทำตนเป็นผู้น้อยที่สุด” และ “ผู้เป็นผู้นำจงเป็นผู้รับใช้”

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เราผู้ซึ่งเป็นพระเจ้าและอาจารย์ของท่านได้ล้างเท้าให้ท่าน ท่านก็ต้องล้างเท้าให้กันและกันด้วย” (ยน.13: 1-17)

20. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ผู้บริหารควรทำให้ “บ้าน วัด โรงเรียน” (บวร) เป็นหนึ่งเดียวกันให้ได้

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ปกป้องสภาพแวดล้อม การพัฒนาระบบนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีคุณค่าต่อชีวิต

- 2) ให้การศึกษาแก่นักเรียนในเรื่องสิ่งแวดล้อม
- 3) สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ๆ ให้มีขึ้นในสถานศึกษา
- 4) สนับสนุนการประกวดสิ่งแวดล้อม

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
ต้องให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) และควรเป็นฝ่ายรุกรมากกว่า เช่น การให้นักเรียนส่งแบบฝึกให้อาจารย์ทางอีเมล การมีอุปกรณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ค้นคว้าให้เพียงพอ ฯลฯ โรงเรียนคาทอลิกต้องจัดสรรให้ได้ในทศวรรษหน้า

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของพระมหาสมจินต์ สมนาบุญโญ
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 13.00-14.30 น.
ณ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษา มาจากภาษาบาลีว่า “สิกขา” ในบริบทอินเดียโบราณ ครอบคลุมภาษาอังกฤษ 2 คำ คือ Learning และ Study และมีอีกคำหนึ่งที่ทำให้สองคำนี้สมบูรณ์คือ การเพาะบ่มความรู้ (Meditation) และการฝึกปฏิบัติภาวนาตามที่ได้เล่าเรียนมา

การศึกษาจึงหมายถึง การเรียนรู้ (ทั้งด้วยตนเองและตามแบบอย่างครูบาอาจารย์) แล้วนำความรู้ไปผ่านกระบวนการเป็นของตนเอง ทำให้มันสุก ใช้ประโยชน์ได้

ปรัชญาการศึกษาทั้งตะวันตกและตะวันออก เมื่อนำมาใช้ในประเทศไทยแล้วต้องมีความเป็นไทย (เช่น การแสดงความเคารพโดยการกราบไหว้) นอกจากเรียนเพื่อประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองแล้ว ยังต้องสร้างลักษณะของตนให้เหมาะสมกับความเป็นไทย

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถเลี้ยงตนเองให้รอดได้
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงระดับโลกียะ คือให้ผู้เรียนสามารถปลดปล่อยตนเอง (สามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้) มีความเจริญงอกงามในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สังคม อารมณ์
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงทั้งระดับโลกุตระคือ เพื่อให้ผู้เรียนหมดกิเลสโดยสิ้นเชิง (พระอรหันต์)

3. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ระดับต่ำ ใช้ “ทาน-ศีล-ภาวนา” คือ ให้ทาน (การให้สิ่งของ หรือการให้สิ่งที่เป็นนามธรรม ให้อภัย การสละความยึดมั่นถือมั่นออกจากตัวเอง สละกิเลส) รักษาศีล (คือการฝึกอบรณบ่มนิสัยของตนเองทางด้านพฤติกรรม) เจริญภาวนา (การสะสมคุณความดีอย่างต่อเนื่อง) วิธีการ

แบบนี้จะทำให้เราก้าวไปถึงจุดหมายสูงสุดทางศาสนา คือ อริยสัจสี่ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค (เป้าหมาย)

2) ระดับสูง ใช้ศีล สมาธิ ปัญญา แต่ในทางปฏิบัติ เราต้องเอาปัญญาขึ้นมาก่อน ปัญญา (หมายถึง สัมมาทิฐิ เป็นโลกุตรธรรม สัมมาทิฐิคือรู้เห็นแจ้ง อริยสัจสี่) แต่ต้องเริ่มต้นจากศรัทธา (โลกียะสัมมาทิฐิ)

3) ในด้านการศึกษา ก่อนอื่นนักเรียนจะต้องได้รับการปลูกฝังให้มีศรัทธา ซึ่งเป็นโลกียะสัมมาทิฐิ (ความเชื่อ การเห็นคุณค่า การให้ความสำคัญ) ในศาสนา ในโรงเรียน ในอาจารย์ ในพ่อแม่ ในครอบครัว ในชุมชน (น่าเป็นอย่างเดียวกันกับคำว่าสร้างแรงบันดาลใจ (Power of Inspiration))

4. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความสัมพันธ์ควรจะมีทั้งแนวตั้งและแนวนอน ถ้าเป็นด้านการปกครองบังคับบัญชาควรเป็นแนวตั้ง (Vertical) ถ้าเป็นด้านวิชาการ ควรเป็นแนวนอน (Horizontal)

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มีความรู้ ความสามารถ มีสติปัญญาเฉียบแหลม
- 2) มีความสามารถสร้างแรงบันดาลใจ (Power of Inspiration) ใ้บุคลากรได้
- 3) มีความสามารถประสานทุกส่วนงานให้เกิดความกลมกลืนกันได้
- 4) มีทักษะในการนำเสนอ
- 5) มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา
- 6) มีทักษะในการดำเนินการประชุม สรุปเรื่อง
- 7) มีความคล่องแคล่วปราดเปรื่อง

6. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ความเป็นพี่เลี้ยงที่ดี มีความเชี่ยวชาญในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน
- 2) มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน
- 3) มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ในการถ่ายทอด

4) เป็นต้นแบบ (Modeling) ในการแสดงออกที่เหมาะสม ละมุนละไม อ่อนน้อม ในการใช้ชีวิตทั้งส่วนตัวและในสังคม (เป็นปูชนียบุคคล คือ บุคคลที่ควรบูชา น่าเคารพนับถือ)

7. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรต้องเน้นเพื่อสร้างคนให้มีทั้งความดีและความรู้

- 1) เน้นหลักสูตรที่ตอบสนองการดำรงชีพของคนอย่างแท้จริงไปเลย ไม่สามารถกำหนดน้ำหนักกว่าจะเป็นร้อยละเท่าใด
- 2) เน้นหลักสูตรที่เกี่ยวกับศาสนา เพื่อเติมเต็มความเป็นคนอย่างแท้จริง โดยนำหลักธรรมของศาสนาทั้งธรรมและวิธีปฏิบัติ ส่วนในกระบวนการเรียนการสอนต้องให้คนที่เกี่ยวข้องกับศาสนาโดยตรงไปจัดการเรียนการสอน
- 3) เน้นการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

8. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การจัดให้ผู้เรียนร่วมพิธีทางศาสนาต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ ควรมีการภาวนาให้ผู้เรียนรู้ความหมาย และสาระของพิธีกรรมนั้น ๆ และซึมซับเข้าไปในการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างแท้จริง

9. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความสัมพันธ์ควรจะมีทั้งแนวดิ่งและแนวนอน ถ้าเป็นด้านการปกครองบังคับบัญชาควรเป็นแนวดิ่ง (Vertical) ถ้าเป็นด้านวิชาการควรเป็นแนวนอน (Horizontal)

10. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคือ สถานที่ถ่ายทอดความรู้ระหว่างครูกับศิษย์ จะเป็นที่ไหนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่ที่มีรั้วรอบขอบชิด โรงเรียนมีหน้าที่ในด้านการศึกษา อบรมบ่มนิสัย คีลธรรม จริยธรรม ความดีงาม

11. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เทคโนโลยี ให้ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล (มิใช่ให้ความรู้) แต่ยังไม่สามารถให้ความรู้ที่เป็นแก่นได้อย่างแท้จริง ที่สุดต้องอาศัยครูที่เป็นคน เพราะครูที่เป็นคนให้ทั้งความรู้และชีวิต

12. จุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) ความรู้ด้านวิชาการ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น
- 2) มีเครือข่าย (Networking) ที่กว้างและแข็งแกร่ง

13. จุดที่โรงเรียนคาทอลิกควรพัฒนา

- 1) การเปิดโอกาสให้แก่คนทุกชั้นวรรณะอย่างเท่าเทียมกัน เพราะคาทอลิกมีความพร้อมด้านอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านวิชาการ
- 2) สภาพการเป็นโรงเรียนคาทอลิกเพื่อคาทอลิก แต่ต้องเป็นคาทอลิกเพื่อมนุษยชาติ เป็นการเติมปัญญาให้กับสังคมส่วนรวม

14. บรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) สะอาด คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นสัดส่วนที่จัดให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- 2) สว่าง คือ มีความชัดเจน โปร่งใส ไม่มีมุมอับ หลุมดำ เจ้าพ่อเจ้าแม่ มาเฟีย
- 3) สงบ คือ ไม่มีเสียงรบกวนสมาธิ ความเป็นกัลยาณมิตร มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อชีวิตที่ดีงาม มีแต่เสียงที่แนะนำอบรมพร่ำสอนให้คนทำดี

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของซิสเตอร์ ดร. สมพิศ กัตัญญ

อธิการโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 13.45 - 15.45 น.

ณ โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษา คือ การเรียนรู้จากพระคริสต์ และมีมุมมองแบบที่พระองค์มองสาวก มองนักเรียน มองคนเจ็บไข้ได้ป่วยที่มาให้พระองค์รักษา เราต้องให้มุมมองของพระองค์อยู่ในตัวเราซึ่งมองคนอื่นด้วยความรัก

2. วิสัยทัศน์ (Vision) การจัดการศึกษาคาทอลิกในทศวรรษหน้า

“ปฏิรูปการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีปัญญา และมีความสุขในการดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยจิตสำนึกของความเป็นไทย รักการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีบุคลิกภาพของการเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โลก เทคโนโลยีและการสื่อสารบนพื้นฐานของศักยภาพ แต่ละคน โดยพัฒนาบุคลากรและระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ”

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่ให้การศึกษาอบรม ให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านวิชาการ ให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีการอบรมและปฏิบัติ ให้พระวาจาพระเจ้าซึมซับในตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถสร้างสัมพันธ์และอยู่กับเพื่อน ผู้ปกครอง (พ่อแม่) ครูและชุมชนได้อย่างมีความสุข

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ
- 2) ผู้เรียนตระหนักในความสมณะ เอื้ออาทรต่อคนอื่น
- 3) ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคม มีความเห็นอกเห็นใจคนอื่น

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหาร ครูและนักเรียนจะต้องประสานร่วมมือกัน สร้างบรรยากาศให้สงบเงียบ (มีสมาธิ ฟังเสียงของพระเจ้า) ใส่ใจต่อกัน ตระหนักถึงสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวและช่วยกัน แก้ไขใส่ใจต่อสิ่งสร้างของพระเจ้า ช่วยกันรักษาดูแลและถนอมไว้ มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน เอาใจเขามาใส่ใจเรา ซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อกันและกัน
- 2) แทรกเรื่องของพระวรสารและหลักธรรมของทุกศาสนาให้ศาสนิกชนทุกศาสนา ได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเสรีสม่ำเสมอ โดยเน้นศาสนสัมพันธ์
- 3) เน้นการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน
- 4) เน้นการสร้างเครือข่ายและร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนคาทอลิกด้วยกัน

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

จัดโครงสร้างการบริหาร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และครอบคลุม ภาระงาน ที่พัฒนานักเรียน ทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม

(โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์มีโครงสร้างการบริหารซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายพัฒนา บุคลากร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริการ ฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายจิตตาคิบาล (จะแทรกอยู่ในทุกฝ่าย ประกอบไปด้วย แพร่ธรรม การอภิบาล สิ่งแวดล้อม) ฝ่ายเทคโนโลยี สารสนเทศ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายโปรแกรมภาษาอังกฤษ (English Programme) นอกนั้นยังมี งานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชด้วย

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่าง ๆ

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นประจักษ์พยานอย่างแท้จริงตามค่านิยมพระวรสาร
- 2) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

- 3) ยอมรับการอบรมตนเองจากพระคริสต พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านความรู้และชีวิตจิต
- 4) เป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักร ยอมรับกฎของพระศาสนจักรและขยายผลสู่นักเรียนครู
- 5) สร้างบรรยากาศของความเอื้ออาทร ความรัก
- 6) การติดตามข่าวสารต่าง ๆ เพื่อนำมาแบ่งปันครูและนักเรียน
- 7) มีการสร้างสรรค์โครงการต่าง ๆ
- 8) ให้กำลังใจผู้ร่วมงานและนักเรียน
- 9) สนับสนุนการใช้สื่อ ไอทีต่าง ๆ
- 10) สามารถประสานงานกับผู้ร่วมงาน (รวมใจบุคลากรได้)

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มีจิตวิญญาณครูอย่างแท้จริง
- 2) อุทิศตน เสียสละตน อุดหนุน
- 3) เป็นมโนธรรมของสังคม กล้าชี้ผิดชี้ถูก
- 4) พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ พัฒนาชีวิตฝ่ายจิต
- 5) เรียนรู้เอกลักษณ์ของผู้ตั้งโรงเรียน หรือของนักบุญองค์อุปถัมภ์
- 6) ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร เป็นต้นเกี่ยวกับการศึกษา
- 7) คำนึงถึงนักเรียนแต่ละคนว่าเป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า
- 8) สร้างความสัมพันธ์เป็นกันเองกับนักเรียน

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มีหลักสูตรแกนกลางและมีหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

11. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มนุษย์ทุกคนเป็นบุตรพระเจ้า
- 2) มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน

12. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า

- 1) มีวิธีการที่เน้นให้นักเรียนรู้จักพระเจ้า พระผู้สร้าง พระคัมภีร์ขณะที่เรียนในโรงเรียน และสำเร็จการศึกษาไปแล้ว
- 2) บุคลากรดำเนินชีวิตประจำวันที่เป็นคุณธรรมคาทอลิก เช่น รัก ให้อภัย เมตตา อย่างเด่นชัด

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องมีบรรทัดฐานทางกฎหมายที่รัดกุม
- 2) เน้นความเรียบง่าย ซึ่งจะลดปัญหาการคอร์รัปชัน
- 3) ยึดพระคริสตธรรมเป็นหลักในการพัฒนา

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

รักษาวัฒนธรรมประเพณีค่านิยมไทย เน้นความเป็นไทย ให้ผู้เรียนได้ซึมซับและกล้าแสดงออก เน้นความเอื้ออาทร ความกตัญญูรู้คุณ ความเรียบง่ายของชีวิต

15. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

จัดให้มีพิธีกรรมวันฉลองต่างๆของทุกศาสนา สำหรับคริสต์ศาสนา มีการจัดงานคริสต์มาสโดยเชิญผู้อาวุโส (คนชรา) ในชุมชนมาร่วมงาน เพื่อสอนนักเรียนให้กตัญญูแก่บุพการี ทำพิธีอวยพร ตรวจสุขภาพ ตัดผม มีการแสดงสำหรับผู้สูงอายุ สำหรับศาสนาพุทธในเทศกาลเข้าพรรษา ได้นิมนต์พระภิกษุมาเทศน์ให้ความรู้ แล้วให้นักเรียนนักเรียนหล่อเทียนพรรษา มีการถวายปัจจัยแด่พระภิกษุสงฆ์ เป็นต้น

16. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกตระหนักว่ามนุษย์มีศักดิ์ศรี เป็นลูกของพระเป็นเจ้าและเป็นพี่น้องกัน

17. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารควรมองเพื่อนมนุษย์เป็นบุตรพระเจ้า เขาเป็นพี่น้องของเรา เราต้องปฏิบัติต่อเขาโดยให้ความยุติธรรม ความเสมอภาค เคารพในศักดิ์ศรี ให้เสรีภาพในความคิด มีความเมตตา เอื้ออาทร รักด้วยจริงใจ ให้อภัยและให้การพัฒนาเขาอย่างต่อเนื่อง
- 2) ผู้บริหารให้แบบอย่าง เสริมสร้างความเป็นภราดรภาพระหว่างกัน

18. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกต้องมุ่งในการอบรมจิตใจ (สร้างคนดี) ควบคู่ไปกับมุ่งด้านวิชาการ (เป็นคนเก่ง) โดยมองความแตกต่างของแต่ละคนว่าเขามีศักยภาพอะไรและพัฒนาต่อยอดขึ้นไป
- 2) โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่ให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส คนที่ยากจน คนพิการ คนที่อยู่ชายขอบสังคม กลุ่มชาติพันธุ์
- 3) โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่ใช้เทคโนโลยีอย่างมีศีลธรรม
- 4) โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่สอนนักเรียนให้มีความเรียนง่าย สามัคคี มีความกตัญญู

19. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นให้นักเรียน ครู รักษาสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักเรียนซึมซับสิ่งแวดล้อมไปใช้ที่บ้าน กำจัดขยะ (โครงการขยะแลกดาว แลกอุปกรณ์การเรียน)

20. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) อบรมให้นักเรียนให้มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีให้ครูดูแลอย่างต่อเนื่อง มีการกลั่นกรองเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม
- 2) อบรมครูให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง
- 3) ให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นอุปกรณ์การสอนได้

21. จุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันและในทศวรรษหน้า

- 1) การเอาใจใส่อบรมให้ผู้เรียนเป็นคนดี
- 2) การมีมาตรฐานด้านวิชาการที่ดี เป็นต้นภาษาอังกฤษ

3) ผู้เรียนได้มีเพื่อนและมีสังคมที่ดีเพื่อการประกอบธุรกิจในอนาคต

22. จุดอ่อนที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไขด่วน

- 1) การเก็บเงินกินเปล่า
- 2) โรงเรียนคาทอลิกไม่ให้โอกาสนักเรียนคาทอลิกได้เข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของพระสังฆราช ยอแซฟ สังวาลย์ สุระสรวงศ์

มุขนายกสังฆมณฑลเชียงใหม่

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2548 เวลา 08.30-09.30 น.

ณ สำนักมิสซังโรมันคาทอลิกเชียงใหม่

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพ ในการพัฒนามนุษย์ทั้งครบ เพื่อให้มนุษย์บรรลุถึงความดีงามตามหลักพระวรสาร (Gospel of Jesus) สำหรับประเด็นที่ว่าเพื่อให้มนุษย์บรรลุถึงความดีงามตามหลักพระวรสารเป็นเป้าหมายปัจจุบันที่เราพยายามมุ่งไปหาแต่เรายังไปไม่ถึงผู้บริหารและครูต้องร่วมมือกัน

คุณค่าของความดีตามหลักพระวรสารคือ ความรัก เมตตา ยุติธรรมและการให้อภัย ถือว่าเป็นหัวใจ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองต้องพยายามสร้างให้นักเรียนเป็นคนดี มีศีลธรรม สมณะ และมีความเก่งทางวิชาการ

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ให้นักเรียนแสดงความเป็นพี่เป็นน้องกัน ช่วยเหลือกัน แบ่งปันกัน คนเก่งช่วยคนไม่เก่ง

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เนื่องจากสังคมได้เสนอค่านิยมผิด ๆ ขัดต่อพระวรสารมากมาย เช่น บริโภคนิยม วัตถุนิยม ทำตามใจ โรงเรียนจึงมีพันธกิจ ที่จะต่อสู้กับค่านิยมผิด ๆ ในขณะเดียวกันก็เสนอค่านิยมที่ถูกต้องตามพระวรสาร ใช้ชีวิตเรียบง่ายตามแบบอย่างพระคริสตเจ้า ให้นักเรียนรู้จักแบ่งปัน เอื้ออาทรต่อคนอื่น

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เป็นต้น ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีค่านิยมที่ถูกต้อง รู้จักแยกแยะและกล้าต่อต้านความชั่วทุกชนิด (วัยมัน พันธุ์กล้าพูด)

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นการกระจายอำนาจ

6. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องเคารพผู้ร่วมงานแม้บางครั้งบุคลากรจะเสนอสิ่งที่แตกต่างจากผู้บริหารก็ตาม
- 2) ผู้บริหารควรเน้นการทำงานเป็นทีม เป็นคณะกรรมการซึ่งพระสงฆ์ นักบวชซึ่งเป็นผู้บริหารต้องปรับตัว และมีการประเมินผล

7. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกเราจะมีพระ รูปแม่พระ พระเยซูเจ้า หรือมีการถวายนกก็ได้ แต่บางที่ก็ต้องทำแบบกลาง ๆ

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องเป็นตัวอย่างให้กับคนอื่น
- 2) เน้นการบริหารแบบประชาธิปไตย แต่มิใช่ประชาธิปไตยร้อยเปอร์เซ็นต์ ให้ผู้ร่วมงานมีอำนาจก็จริง แต่ผู้บริหารต้องติดตาม หากมีบางเรื่องที่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารก็ยอมไม่ได้

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารที่เป็นพระสงฆ์ ต้องเป็นพระคริสตเจ้าอีกองค์หนึ่ง ครูคาทอลิกต้องมีจิตคารมณพระวรสารจริง ๆ บุคลากรต้องเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตตามคุณค่าของพระวรสาร
- 2) ควรรับศิษย์เก่า เพราะมักจะรักดีและผูกพันกับองค์กร
- 3) ครูต้องเสียสละ และทำตัวเป็นพ่อเป็นแม่ของนักเรียน เป็นต้น คนที่พิการ ด้อยกว่าคนอื่น

10. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิก

สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) คนที่มีความเพียรพยายามในการดำเนินชีวิต ล้มแล้วลุก ส่วนวีรบุรุษ วีรสตรี อาจยกตัวอย่างของนักบุญวัยรุ่น เช่น นักบุญดอมินิกโกซาวิโอ ซึ่งทุ่มเททุกอย่างเพื่อรักษาคุณธรรม
- 2) คนที่มีชีวิตเพื่อสังคม เช่น คุณแม่เทเรซา
- 3) เน้นการยกย่องคนดี ส่วนคนเก่งที่ไปแข่งทางวิชาการได้เหรียญทองเราก็ปรบมือให้เขา

11. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เราต้องกล้าพูดว่าเราเชื่อในพระเยซูเจ้าที่สอนเรื่องความรัก ความเป็นพี่เป็นน้องกัน
- 2) มนุษย์ทุกคนเป็นลูกของพระเจ้าองค์เดียวกัน เรามีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน มนุษย์เป็นผู้ประเสริฐ แม้บางคนจะเป็นคนพิการ ก็สามารถเรียนร่วมกับคนปกติ ไม่ควรถูกตัดออกจากสังคม
- 3) โรงเรียนคาทอลิกบางแห่ง พูดถึงความเชื่อคาทอลิกน้อยเกินไป ซึ่งก็ไม่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป

12. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เราต้องยึดจิตตารมณ์พระวรสาร ตามพระบัญญัติ 10 ประการ ความรัก ความยุติธรรม (รักแท้ต้องยุติธรรม) ความเมตตา

13. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิก

สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ประเพณีของคาทอลิกได้แก่ การสวดภาวนา การฉลองคริสต์มาส แจกอาหารหรือไปเยี่ยมคนแก่ คนพิการในวันคริสต์มาส ถอยกระทง
- 2) ส่งเสริมให้ศาสนิกชนอื่น ไปทำตามประเพณีของเขาด้วย เช่น การไปทำบุญตักบาตร

14. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารที่ดี สร้างให้บุคลากรมีความผูกพันและรักดีต่อการ

**15. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

คาทอลิกต้องเน้นมิสซาทุกอาทิตย์ ทุกเดือนสำหรับนักเรียนและครูคาทอลิก สำหรับนักเรียนพุทธ ก็ให้มีโอกาสได้ร่วมมิสซาด้วย เปิดโอกาสให้เขาได้รู้ว่า ศาสนาเราสอนอะไร จัดให้มีชั่วโมงจริยธรรม

16. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ต้องปรับหลักสูตรให้มีวิชาที่สามารถนำไปดำเนินชีวิตได้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Local Wisdom) วิชาชีพ เศรษฐกิจพอเพียง ต้องทำกันอย่างจริงจัง แต่ก็ขึ้นอยู่กับสภาพของท้องถิ่นแต่ละแห่ง โรงเรียนคาทอลิกควรเน้นภาษาอังกฤษ

**17. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

ทุกคนต้องเคารพศักดิ์ศรีกัน โรงเรียนต้องช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อยกฐานะคนที่ด้อยให้ทันคนอื่น มิใช่สนใจแต่กลุ่มใหญ่เท่านั้น ควรจะให้คนเก่งช่วยคนไม่เก่ง

**18. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

ถ้าทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักการภารโรง เคารพศักดิ์ศรีกันแล้ว การปฏิสัมพันธ์ต่อกันก็ทำได้ง่ายขึ้น

**19. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล
ในทศวรรษหน้า**

โรงเรียนคาทอลิกคือสนามแพร่ธรรม แต่ต้องเป็นอาณาจักรพระเจ้าอย่างแท้จริง เป็นอาณาจักรที่มีคุณค่าพระวรสาร เป็นบ้านและวัดที่สองที่อบอวลด้วยจิตตารมณ์แห่งความรัก ความเมตตา ความเป็นพี่เป็นน้อง ทำให้คนเป็นคนดี โรงเรียนไม่ใช่โรงรับจ้างสอน ไม่ใช่เป็นโรงผลิตความรู้

20. โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้ากับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ต้องสอนนักเรียนให้รู้จักรักและหวงแหนสิ่งแวดล้อม ดันไม่เริ่มตั้งแต่ในโรงเรียนและไปทำต่อที่บ้าน

21. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในโรงเรียนก็เห็นดีด้วย แต่ต้องสอนให้เขาใช้ให้ถูกต้อง
- 2) ต้องนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) มาใช้
- 3) ต้องให้นักเรียนเข้าถึงเทคโนโลยี มิฉะนั้นเขาจะตกยุคไป

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์

รักษาการหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 13.00-14.30 น.

ณ มหาวิทยาลัยบูรพา

**1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

การศึกษา คือ เครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ทุกมิติ (Holistic) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ
สติปัญญา อารมณ์ สังคม เน้นปรัชญาพัฒนาการนิยม (Progressivism) ของจอห์น ดิวอี้ เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered)

**2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ให้นักเรียน เก่ง ดี มีสุข

1) ด้านความรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลง นวัตกรรม รู้เท่าทัน องค์ความรู้ที่
เกิดขึ้นใหม่

2) ด้านจิตพิสัย มีการพัฒนาอารมณ์ ความเชื่อค่านิยมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

3) ด้านทักษะพิสัย ให้สามารถใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

**3. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล
ในทศวรรษหน้า**

เน้นโครงสร้างแนวราบ (Flat Organization) คือจากครูใหญ่ถึงครูผู้ปฏิบัติเลย ครูใหญ่ให้
นโยบาย แล้วให้ครูไปช่วยกันคิดให้มีการประสานงานกันในแนวนอนเลย ให้แต่ละกลุ่มมีอิสระ
ในการคิด

**4. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

เน้นการบริหารแบบกระจายอำนาจ (Decentralization)

5. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ลักษณะของอาคาร
- 2) โลโก้ของโรงเรียนซึ่งมีปรัชญา
- 3) ชื่อโรงเรียน
- 4) โบสถ์
- 5) รูปนักบุญองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่คุณภาพ
- 2) สามารถสร้างผู้ตามให้เป็นผู้นำ (Super Leadership)
- 3) เป็นแบบอย่างที่ดี (Modeling)
- 4) มีวิสัยทัศน์
- 5) ให้กำลังใจ (Encourage) ผู้ร่วมงาน

7. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องมีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน
- 2) ครูต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวแบบที่ดี (Modeling) ให้กับนักเรียน
- 3) ครูสามารถปกครองและประสานงานกันระหว่างกลุ่มสาระต่างๆ ได้

8. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- 2) หลักสูตรต้องวางฐานให้ผู้เรียนที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพิ่มสาระให้นักเรียนสามารถต่อยอดสูงขึ้นไปได้
- 3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปในรายวิชา
- 4) หลักสูตรแกนกลางร้อยละ 70 หลักสูตรท้องถิ่นร้อยละ 30 เห็นด้วย แต่ใน

รายละเอียด สังคมจะต้องมาศึกษาว่า เราจะนำอะไรใส่เข้าไป เป็นต้นในหลักสูตรท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งบางอย่างต้องรักษาไว้ และบางอย่างต้องพัฒนาต่อไป

9. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

ผู้บริหารต้องมองครูเป็นผู้ร่วมอาชีพ เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดอิสระอย่างเต็มที่

10. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกคือสนามประกาศข่าวดี โดยการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

11. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก หรือชุมชนได้รับบริการจากโรงเรียนเช่น สนามกีฬา การรับบริการด้านวิชาการ

12. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า เราต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในสถานศึกษา และต้องเป็นผู้นำและชี้นำสังคมในด้าน การใช้เทคโนโลยี

13. จุดเด่นของการจัดการศึกษาคาทอลิก

- 1) นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม
- 2) มีความแข็งแกร่งด้านวิชาการ
- 3) มีผู้บริหารเป็นนักบวชที่เสียสละได้อย่างเต็มที่
- 4) บรรยากาศของคาทอลิก
- 5) การเคารพผู้อาวุโส
- 6) พี่สอนน้อง น้องเคารพพี่

14. โรงเรียนคาทอลิกในอุดมการณ์

เป็นโรงเรียนที่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อการสอน มีครูเป็นชาวต่างประเทศใน
สัดส่วนที่สูงพอสมควรอย่างน้อยร้อยละ 75 มีความแข็งแกร่งด้านวิชาการ มีนวัตกรรม
คอมพิวเตอร์ มีผู้บริหารที่เสียสละอย่างเต็มที่

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ รองศาสตราจารย์ สุนทร วงศ์ไวยวรณ

นักวิชาการอิสระ

เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษา เป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ดีพร้อม (The Perfect Man)

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดเวลา รักและเอื้ออาทรชุมชน มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ในทุกด้านตามหลักคริสตธรรม (Continuous Learning Persons, Loving and Caring Community, Reaching for Human Excellence in All Dimensions, According To Christian Principles)

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) สร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดเวลาโดยจัดการศึกษาอบรมให้นักเรียนไม่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา พร้อมกับการเสริมสร้างคุณธรรม จัดการศึกษาด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) สร้างชุมชนที่รักและเอื้ออาทรโดยสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในบรรยากาศแห่งความรัก เอื้ออาทร ให้การอภิบาลเพื่อเสริมสร้างคุณค่าของชีวิตครอบครัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษา และชุมชน ในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ ส่งเสริมบรรยากาศการเสวนาระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี ท้องถิ่น และ เชื่อมโยงความรู้กับวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดความหมายที่แท้จริงสู่การปฏิบัติในชีวิต

3) สร้างความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ในทุกด้าน ให้ผู้สำเร็จการศึกษาเพียบพร้อมทั้งในด้านวิชาความรู้ มีบุคลิกที่สง่างาม รู้จักตนเองและเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีศีลธรรม รู้จักเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือสังคมตามสมควร

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) นักเรียนมีผลการเรียนดี ความประพฤติส่วนตัวดี
 - 2) นักเรียนเชื่อฟังคำแนะนำสั่งสอนของพ่อแม่และครูอาจารย์
 - 3) นักเรียนเป็นคนมีศีลธรรม เสียสละเพื่อส่วนรวม
 - 4) นักเรียนรู้จักทำงานเป็นทีม มีระเบียบวินัยในตัวเอง
 - 5) นักเรียนยึดมั่นในคำสั่งสอนของศาสนา ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขทุกชนิด
 - 6) นักเรียนมีความรู้ทักษะทางด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการศึกษา
 - 7) นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกในรูปแบบที่เหมาะสม
- ลักษณะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนที่
- 1) บ่มเพาะนักเรียนให้มีความรู้ คิดเป็น ทำเป็น (คนเก่ง)
 - 2) อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม (คนดี)
 - 3) ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีความคิดริเริ่ม
 - 4) มีรูปแบบการบริหารกระจายอำนาจมากขึ้นและภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นแบบประชาธิปไตยมากขึ้น (เปิดรับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียนมากขึ้น)

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างการบริหารควรมีสายการบังคับบัญชาน้อยลง โครงสร้างเตี้ยลง ทำให้การตัดสินใจทำได้รวดเร็วขึ้น น่าจะเป็นแบบแนวนราบ (Flat Organization)

โครงสร้างใหม่ ให้คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑล ทำหน้าที่เหมือนเป็นสภาหรือบอร์ดกำหนดนโยบายการบริหาร ให้ครูใหญ่รับนโยบายจากคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลมาปฏิบัติ สังฆมณฑลและผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ มีสิทธิเสนอแนะนโยบายการบริหารผ่านไปทางคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑล

6. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและทุกคน โดยให้ผู้ได้บังคับบัญชามีสิทธิแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้นโดยเลือกผู้แทนครูเข้าไปเป็นคณะกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษา
ฝ่ายละ 1 คนตามโครงสร้างการบริหาร

จัดให้มีกล่องรับความคิดเห็น ผู้แสดงความคิดเห็นอาจใส่ชื่อจริงหรือไม่ใส่ชื่อก็ได้
ผู้ที่แสดงความคิดเห็นที่ใส่ชื่อจริง หากความคิดเห็นได้ถูกนำมาปฏิบัติจะได้รับรางวัลพิเศษ

7. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) พระเยซูคริสตเจ้า (Jesus Christ) องค์แห่งความรักและการให้อภัย
- 2) กางเขน (The Cross) คือ สัญลักษณ์แห่งความรักของพระเจ้าต่อมนุษย์ มนุษย์ต่อพระเจ้า (ไม่ตั้ง) และความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ (ไม่นอน)
- 3) พระนางพรหมจารีมารีย์ (The Virgin Mary) สัญลักษณ์แห่งความอ่อนโยนเยี่ยงแม่
พระมารดาพระเจ้าและมารดาของเราทุกคน

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ใช้แบบประชาธิปไตยเป็นหลัก (50-70 %)

ใช้แบบอำนาจนิยมเฉพาะเท่าที่จำเป็น ((30-49 %)

ส่วนการบริหารแบบอิสระนิยมไม่ควรนำมาใช้เพราะแทบจะไม่ได้ทำอะไร
เป็นชิ้นเป็นอัน

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ศาสตราจารย์ สุนน อมรวิวัฒน์

ราชบัณฑิต

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 11.35-12.15 น.

ณ ราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพมหานคร

ในอนาคตอาจจะมีศาสนาสากเกิดขึ้นในโลก นั่นก็หมายความว่าทุกศาสนาในโลกจะ
แสวงหาแนวร่วม แต่ละศาสนาจะไม่เป็นปัจเจกอีกต่อไปเพราะถ้าแยกเมื่อไหร่จะเกิดความขัดแย้ง
กัน

ประเพณีพิธีกรรมของคาทอลิกมีความสวยงามและสามารถสร้างศรัทธาต้องรักษาต่อไป
และทำอย่างไรจะสามารถเชื่อมโยงกับโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนอื่น ๆ

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

การศึกษาไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือแต่การศึกษาเป็นทั้งปัจจัย กระบวนการ เงื่อนไขและ
จุดหมายปลายทางในการพัฒนามนุษย์ เป็นทั้งปรัชญานำทางและจุดหมายปลายทาง

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม (วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต) การศึกษาเป็น
กระบวนการพัฒนาชีวิตที่ดี เพราะฉะนั้น การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงสามเกลียวที่
พันเกี่ยวติดกันอย่างสนิท แยกกันไม่ได้

การศึกษาคาทอลิก (ที่เชื่อศรัทธาในองค์พระเยซูคริสต์เจ้า) ได้ช่วยเป็นประทีปส่องทางที่จะ
ทำให้เกิดปรัชญานำทางในการจัดการศึกษาคาทอลิก ซึ่งจะต่างไปจากไตรสิกขา ซึ่งเป็นปรัชญา
นำทาง (เป็นทั้งประทีปส่องทาง กระบวนการ และเป้าหมายของการศึกษา)

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาคาทอลิกเดิม ค่อนข้างจะเน้นปัจเจกบุคคล ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนยึดหยุ่นจึงจะอยู่
ได้ ในเชิงการเอื้ออาทรนั้น จะต้องทำให้ตัวเองเข้มแข็งก่อนจึงจะสามารถช่วยคนอื่นได้

ในอนาคตโรงเรียนจะต้องเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม เน้นความตระหนักในหน้าที่ของ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันทางคุณธรรมแก่เยาวชนอย่างจริงจังเพราะขณะนี้
ภูมิคุ้มกันทางคุณธรรมมีความบกพร่อง เน้นความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกกับชุมชนและต้องให้
ความสำคัญและรู้เท่าทันเทคโนโลยี

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พันธกิจควรเพิ่มคือ ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ เราจะต้องดูว่านักเรียนของเรา มีแววและใครมีความเป็นอัจฉริยะ และพยายามคัดเลือกนักเรียนเหล่านั้นเข้ามาสู่คริสตจักร โดยการให้ทุนเพื่อที่จะสร้างผู้นำทางการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกควรเพิ่มจิตสำนึกในความเป็นศาสนิกชนที่ดี เน้นการสร้างสังคม สมานฉันท์ การสร้างศาสนิกสัมพันธ์ เพราะคาทอลิกจะสร้างอาณาจักรของตนเองแบบปิดไม่ได้

โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างความเข้าใจและลดอคติของความเป็นคาทอลิกลง

โรงเรียนคาทอลิกต้องฝึกวิธีคิดให้กับทุกคน เพราะถ้าใช้ปัญญาและเหตุผลไม่ได้ จะเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงมาก

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกในอนาคต ต้องแสวงหาความสมดุลระหว่างการเรียนรู้สาระทาง คุณธรรม จริยธรรม สังคมกับสาระทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Technology) ที่กำลังเข้ามา ครอบงำสังคม การรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็น มิฉะนั้น จะเกิดความขัดแย้ง

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องคิดถึงแนวโน้มที่จะเปิดกว้างสู่ความเชื่อและศาสนาสากลของโลก การประสานเป็นหนึ่งในเดียวของสถานศึกษาในทุกความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนวิดิพุทธ โรงเรียน ปอเนาะ อาศรม เป็นต้น ในอนาคต แต่ละโรงเรียนจะต้องมีลักษณะร่วม แต่ก็ต้องมีเอกลักษณ์ของ โรงเรียนคาทอลิกด้วย

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างการบริหารในระดับบนคงเปลี่ยนไม่ได้ แต่ในระดับปฏิบัติในอนาคตจะต้องเป็น แบบแนวระนาบ (Flat Organization) มากกว่าแนวทึ้นชั้น ต้องให้ครูเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม ในการบริหารมากขึ้น เพื่อให้ครูมีความรักดีต่อโรงเรียน ผู้ปกครองและนักเรียนต้องมีสิทธิ มีเสียง (Voice) และต้องประสานกับสถานศึกษานอกสังฆมณฑลและองค์กรของรัฐอื่น ๆ เน้น การสร้างเครือข่าย (Networking)

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบกัลยาณมิตร นำธรรมชาติมาใช้ รูปแบบการบริหารจะต้องกลมกลืนกับระบบการจัดการ (Management System) มีการเสริมแรง ตรวจสอบ สร้างขวัญและกำลังใจ ระดมทุน จะต้องมีกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ผู้บริหารต้องเป็นผู้จัดการด้วย

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participatory Process) การร่วมมือ (Cooperation) การตัดสินใจเป็นทีม (Group Decision Making) หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ครูต้องมีจรรยาบรรณ มีจิตอาสา ครูต้องถามว่าเราจะทำอะไร ไม่ใช่จะได้เท่าไร

ครูต้องมีความรักดีต่อโรงเรียน ถ้าไม่แล้วโรงเรียนเอกชนจะมีภาวะขาดแคลนครู

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิกในอนาคตต้องบูรณาการอย่างผสมกลมกลืนได้สัดส่วนระหว่างเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การวัดและประเมินผล เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาของประเทศชาติ

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิกต้องขยายวงกว้างจากห้องเรียนไปสู่โลกภายนอกและขยายสู่ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนให้มากขึ้น

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิกควรเน้นบทบาทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ผู้เรียนต้องสามารถสร้างความรู้และสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ของตนเอง มีอิสรภาพ ไม่ถูกควบคุมมากเกินไป

ต้องมีการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น (Authentic Assessment)

**11. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

เน้นธรรมเนียมปฏิบัติที่กำหนดไว้จะลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร ต้องขยายความให้มากเพราะ
จะเป็นสาระของวิทยานิพนธ์ในการบริหารองค์การ

12. จุดที่โรงเรียนคาทอลิกควรพัฒนา

- 1) ปรับพันธกิจและยุทธศาสตร์ให้กว้าง และเป็นขั้นตอนในเงื่อนไขเวลาและเงื่อนไข
- 2) ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนไปสู่โลกกว้าง ไปใช้ศูนย์การเรียนรู้ จัดกลุ่มสาระ
การเรียนรู้อย่างบูรณาการให้มากขึ้น ควรเน้นความสุขด้วยเพราะที่ผ่านมาเน้นความเก่งและความดี
(ที่ผ่านมาเคร่งครัดมาก)

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ อาจารย์ สุมิตรา พงศธร
อธิการใหญ่โรงเรียนมาแตร์ เดอี วิทยาลัย
เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 10.30 - 12.00 น.
ณ โรงเรียนมาแตร์ เดอี วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษา คือ การพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้ครบถ้วน (Complete Person) โดยมุ่งไปสู่องค์พระเจ้าผู้ทรงเป็นเป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal) พระองค์ทรงเป็นองค์ความจริง (The True) องค์ความดีงาม (The Good) องค์ความงาม (The Beautiful)) โดยให้ความสำคัญกับคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในฐานะบุตรของพระเจ้าอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ เชื้อชาติ สีผิว หรือสถานะทางเศรษฐกิจ

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป็นสถาบันที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่เรียนรู้เพื่อผู้อื่นและเพื่อสังคมมากขึ้น การมุ่งให้ผู้ยากไร้และผู้ที่ยึดโอกาสในสังคม (Option for the Poor) ได้มีโอกาสพัฒนาตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ เป็นการยกสถานะภาพและศักดิ์ศรีของพวกเขาให้เท่าเทียมกับคนอื่นในสังคม

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เปิดโอกาสให้คนชายขอบ คนยากคนจน คนด้อยโอกาสได้เข้ามาสู่สถานศึกษาคาทอลิกอันเป็นพันธกิจหลักของคริสตชน ตามคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักร
- 2) ส่งเสริมให้รัฐและศาสนิกชนให้การสนับสนุนปัจจัยในการจัดการศึกษาคาทอลิกเพื่อผู้ยากไร้
- 3) ประกาศข่าวดีด้วยการเป็นชุมชนแห่งความรู้ ความรัก และเอื้ออาทร
- 4) เป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ที่ดีงามซึ่งมนุษย์พึงมีต่อกัน
- 5) เป็นมโนธรรมให้กับสังคม มีความกล้าหาญที่จะยืนหยัดในความถูกต้อง กล้าทวนกระแสสังคม เพื่อนำนักเรียนและเยาวชนไปสู่ความดีงาม

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

นอกจากเป้าหมายทั้ง 4 ประการข้างต้นในปัจจุบันแล้ว ในทศวรรษหน้าควรเพิ่มเป้าหมายดังนี้

- 1) คนที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
- 2) คนที่มีอิสระอย่างแท้จริง คือ อิสระจากพันธะทางวัตถุ จากความเห็นแก่ตัวเพื่อเป็นผู้ที่มุ่งสู่ความเป็นจริง ความดีงามและความงดงามที่แท้จริง
- 3) คนที่มีคุณธรรมอันเป็นสากล สอดคล้องกับค่านิยมของพระวรสาร
- 4) คนที่มีทักษะทางภาษาอังกฤษ ภาษาเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษา เพื่อเป็นบุคคลสากล (Universal Person)
- 5) คนที่เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น มีจิตให้บริการ (Service Minded)
- 6) คนที่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างสันติ
- 7) คนที่เรียนรู้เพื่อที่จะยอมรับความแตกต่างหลากหลาย เคารพซึ่งกันและกัน
- 8) คนที่เห็นคุณค่าและจริงจังกับศาสนาที่ตนนับถือ

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้วยความรัก
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เป็นต้นผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมจัดการเรียนรู้ โดยอะไรดีก็ทำต่อไป (Continue) อะไรดีแต่ยังไม่เคยทำให้เริ่มต้นทำ (Start) แต่อะไรที่ทำแล้วไม่เกิดประโยชน์ให้เลิกทำ (Stop)
- 3) ยุทธศาสตร์เครือข่ายผู้ปกครอง มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เข้าเฝ้าผู้ปกครอง ผู้ปกครองมาร่วมจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ผู้ปกครองช่วยในการนำนักเรียนไปทัศนศึกษา

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ในอนาคต ต้องเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบาย เพื่อให้ครูใหญ่และทีมงานนำไปสู่การปฏิบัติ
- 2) คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นฝ่ายกำหนดนโยบาย ส่วนครูใหญ่เป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

- 3) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ซึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
- 4) สมาคมศิษย์เก่าเป็นหน่วยสนับสนุน อยู่ในระดับเดียวกับครูใหญ่ อาจจะจัดเป็นทีมบริหาร
- 5) ครูใหญ่รับผิดชอบเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 6) แยกส่วนการเงินออกจากความรับผิดชอบของผู้จัดการและครูใหญ่ ให้มีนักบัญชีมืออาชีพมารับผิดชอบส่วนนี้และรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้รับใบอนุญาต

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การบริหารแบบมีส่วนร่วม บริหารโดยคณะกรรมการ มีการกระจายความรับผิดชอบและให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

นอกจากกางเขนที่มีอยู่แล้ว โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑลสามารถกำหนดสัญลักษณ์เฉพาะของแต่ละสังฆมณฑล โดยมีการปรึกษาหารือและศึกษาประวัติความเป็นมาของโรงเรียนด้วย

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารยึดรูปแบบความเป็นผู้นำขององค์พระเยซูคริสตเจ้า ผู้เป็นผู้นำแบบรับใช้ (Servant Leader) ผู้นำด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Leader) ผู้นำกลุ่ม (Community Leader)
- 2) ผู้บริหารถือว่าครูเป็นเพื่อนร่วมงาน
- 3) ผู้บริหารต้องพร้อมเสมอที่จะเรียนรู้ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลง อย่าไปคิดว่าตนเองรู้แล้ว และพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น
- 4) ผู้บริหารสามารถอ่านสัญญาณแห่งกาลเวลา (Sign of the Time) มั่นคงในคุณธรรมและจริยธรรมและเป้าหมายที่แท้จริงของการจัดการศึกษา
- 5) ผู้บริหารให้ความรักและยุติธรรมแก่บุคลากร
- 6) พระสงฆ์ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหาร (Administrator) แต่ต้องเป็นผู้อภิบาล (Pastor) ที่เป็นที่พึ่งได้ในโรงเรียนคาทอลิกไม่ควรต้องเสียเวลากับงานกระดาษ (Paper Work)

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) บุคลากรของโรงเรียนคาทอลิกต้องมีจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง เห็นคุณค่าของศาสนาที่ตนเองนับถือ การสอนไม่ได้เป็นเรื่องของเทคนิควิธีการเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) และเอกลักษณ์ (Identity) ของผู้สอน เพราะ “เราเป็นอย่างไรเราก็สอนอย่างนั้น” (We Teach Who We Are) อ้างอิงถึง Parker Palmer
- 2) บุคลากรต้องเป็นผู้มีวุฒิภาวะสูง มีความรู้ดี รู้และประยุกต์ใช้ทฤษฎีจิตวิทยา ทฤษฎีการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีเทคนิคในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นอุปกรณ์การสอน
- 3) บุคลากรต้องเป็นพ่อและแม่แบบ(Role Model) ให้ผู้เรียน
- 4) บุคลากรต้องเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจให้ผู้เรียน
- 5) ครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สอน (Teacher) ให้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Facilitator of Learning)
- 6) ครูมีความจำเป็นและมีบทบาทในการสอนเรื่องศีลธรรม จริยธรรม เพราะเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตไม่สามารถให้ในส่วนนี้ได้
- 7) ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 8) ครูต้องตระหนักว่า การเป็นครูต้องอุทิศตนตลอดเวลา
- 9) อาชีพครูเป็นกระแสเรียก (Vocation) ที่พระเจ้าเรียกและเขาเลือกที่จะตอบสนอง

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ส่งเสริมให้โรงเรียนบูรณาการความรู้ กับความเชื่อและวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน
- 2) ส่งเสริมให้บูรณาการสาระวิชา กับการเติบโตทางด้านจิตใจและจิตวิญญาณ โดยไม่แบ่งแยกชีวิตเป็นส่วน ๆ
- 3) ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น
- 4) เน้นเรื่องดนตรี กีฬา ศิลปะด้วย

12. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) วีรบุรุษที่เป็นอมตะของโรงเรียนคาทอลิกคือ องค์พระเยซูคริสต์เจ้า

- 2) วิสตรัยของโรงเรียนคาทอลิกคือ พระนางมารีอา
- 3) นักบุญทั้งชายและหญิงของพระศาสนจักรเป็นบุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างของโรงเรียน (ขึ้นอยู่กับว่า โรงเรียนอัญเชิญชื่อของนักบุญท่านใดมาเป็นองค์อุปถัมภ์ของแต่ละโรงเรียน)
- 4) ครูและผู้ปกครองที่ดำเนินชีวิตอย่างศักดิ์สิทธิ์ โรงเรียนต้องเชิดชูเกียรติให้เป็นที่ประจักษ์และเป็นแบบอย่างแก่ทุกคนในโรงเรียน

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
ผู้นำและบุคลากรโรงเรียนคาทอลิก ควรมีการเรียนสิ่งที่เชื่อมั่น เป็นหลักการ
อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการทบทวนบ่อย ๆ

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

แก่นแท้ของศาสนาคริสต์อยู่ที่ความรักของพระเจ้าต่อมนุษย์ เราจึงต้องยึด
องค์พระเยซูเจ้าเป็นแบบอย่างคือ ดำเนินชีวิตในความรักต่อพระเจ้า รักต่อเพื่อนมนุษย์
ให้อภัย คืนดีและรับใช้กันและกัน

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ควรยึดถือมีดังนี้

- 1) การให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์ทุกคน
- 2) การให้ความเคารพต่อสถาบันครู
- 3) การให้ความสำคัญกับสมาธิภาวนา และการภาวนาออกเสียงร่วมกัน
- 4) ความรักและเอื้ออาทรฉันพี่น้องในหมู่นักเรียนและบุคลากร
- 5) การอธิษฐานภาวนาก่อนเข้าชั้นเรียน และก่อนรับประทานอาหาร

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติต้องมีไว้เพื่อช่วยให้ทุกคนก้าวหน้าไปสู่เป้าหมาย มีไว้เพื่อเสริมสร้างความดีให้เกิดขึ้นในสังคม มีเหตุผล ถ้าระเบียบปฏิบัติเป็นอุปสรรค ทุกคนก็ต้องพร้อมใจกันที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

17. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกพึงจัดให้มีพิธีกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นพิธีมิสซา วจนพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ ให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมพิธีกรรม และเข้าใจถึงแก่นแท้และความหมายของพิธีกรรม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

โรงเรียนคาทอลิกพึงสอนและสนับสนุนให้นักเรียนทุกศาสนาได้เรียนรู้ และเข้าร่วมศาสนพิธีของศาสนาที่แต่ละคนนับถืออย่างสม่ำเสมอ

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

- 1) มนุษย์ถูกสร้างมาตามภาพลักษณ์ (ฉายา) ของพระเป็นเจ้า
- 2) ชีวิตมนุษย์ในโลกนี้คือ การเดินทางกลับไปหาพระเป็นเจ้า
- 3) มนุษย์ที่สมบูรณ์คือ มนุษย์ที่รักและรับใช้ผู้อื่นเป็น คือ มนุษย์ที่สร้างการอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพรัก ให้อภัย คินดี สนิทสนม ยึดถือศีลธรรมและสร้างสันติ

19. มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกพึงให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์กับตนเองและมนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งสร้างทั้งหลายทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ความเป็นหนึ่งเดียว ความรัก การคืนดี การเอาใจใส่ดูแล การเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรี คือ สิ่งที่ควรตระหนักในความสัมพันธ์ต่าง ๆ นี้

20. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกมีความสำคัญยิ่งขึ้น เพราะเป็นสถานที่ซึ่งนักเรียนและเยาวชนจากต่างครอบครัว ต่างพื้นฐานมาอยู่ร่วมกัน ในยุคที่ครอบครัวมีแนวโน้มอ่อนแรงลง โรงเรียนจึงมีบทบาทในการให้การศึกษา อบรมให้ผู้เรียนอยู่ด้วยกันอย่างสันติ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ยอมรับความแตกต่างและมีพื้นฐานชีวิตที่เข้มแข็งขึ้น
- 2) โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมือของพระศาสนจักร เพื่อช่วยครอบครัวในการให้การศึกษาอบรมแก่ลูก ๆ โรงเรียนคาทอลิกจึงต้องให้ความเคารพต่อพ่อแม่ของนักเรียน และช่วยให้พ่อแม่เป็น “ครู” ที่สมบูรณ์ของลูก ๆ โรงเรียนคาทอลิกจึงต้องไม่แปลกแยกจากครอบครัวและพระศาสนจักร มิฉะนั้นแล้ว โรงเรียนคาทอลิกก็จะไม่มีความหมายอะไรเลย
- 3) โรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่อภิบาล (Pastoral Ministry) สอดส่อง ดูแลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิตให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพราะเทคโนโลยีสร้างคนให้เป็นปัจเจก (Individualism) อยู่แบบตัวใครตัวมัน
- 4) โรงเรียนคาทอลิกต้องเปิดโอกาสให้คนทุกชั้นวรรณะ ทุกฐานะ ได้เข้ามารับการศึกษาอบรม
- 5) โรงเรียนเป็นบ้านที่สอง มีอัคราศัยไมตรี มีความเป็นมิตร ยินดีต้อนรับทุกคนที่เข้ามา เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ สัมผัสได้ว่ามีพระเจ้าประทับอยู่ และเป็นเครือข่ายของกันและกันระหว่างโรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียนในประเทศไทย
- 6) โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยยังมีความหวังของสังคม เพราะมองพัฒนาการของนักเรียนและเยาวชนครบถ้วน เรามีศักยภาพและเป้าหมายของการศึกษาที่ชัดเจน ถ้าเรามุ่งมั่นเหล่านี้อย่างเต็มที่ เราจะทำประโยชน์ให้กับมนุษยชาติอย่างมหาศาล

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พระเจ้าทรงเป็นผู้สร้างธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุกสิ่งล้วนเป็นสิ่งดีให้มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์ ดูแล ทะนุถนอมพร้อมกับดำเนินชีวิตให้กลมกลืน (Harmony) กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกควรนำเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือ

(Means) เพื่ออำนวยความสะดวกให้การจัดการศึกษาอบรมไปสู่เป้าหมาย (Goal) แต่ต้องตระหนักว่าเทคโนโลยีมีใช้เป้าหมายแต่เป็นเครื่องมือ

2) โรงเรียนคาทอลิกต้องพิจารณาว่า มีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน ในการที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาเทคโนโลยี หากไม่สามารถจัดซื้อจัดหาได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะไม่สามารถให้การศึกษาอบรมคนให้เป็นคนดีและคนเก่งได้

23. บรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิก

1) ความรัก เอื้ออาทร แบ่งปัน ให้อภัย

2) ความปลอดภัย

3) โรงเรียนคาทอลิกเป็นสนามเผยแผ่ข่าวดีของพระคริสตเจ้า

ข่าวดีของพระคริสตเจ้าคือ พระเจ้าทรงรักมนุษย์และต้องการให้มนุษย์รักคนอื่นเหมือนรักตนเอง เราจะเผยแผ่ข่าวดีนี้ได้โดยผู้บริหาร ครูและทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน ต้องปฏิบัติสิ่งนี้ให้เป็นจริงในชีวิตประจำวัน

24. จุดที่โรงเรียนคาทอลิกควรพัฒนา

1) เรื่องการถือเขาถือเรา (ยกตนข่มท่าน) ทุกคนในโรงเรียนคาทอลิก ต้องให้ความเคารพต่อทุกศาสนา

2) เรื่องคุณภาพของครูต้องให้ความสำคัญมาก ๆ

3) เรื่องแป๊ะเจี๊ยะควรยุติ

4) เรื่องความเหลื่อมล้ำ เช่น การเปิดหลักสูตรสองภาษา (Bilingual) ในโรงเรียน (คนรวยมีโอกาสได้เรียนในหลักสูตรนี้ ในขณะที่คนจนไม่ได้รับโอกาส) เป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้เรียน * หากจะเปิดหลักสูตรนี้ควรแยกไปเปิดต่างหาก เป็นอีกโรงเรียนหนึ่งต่างหากอย่าปะปนกัน

5) การไม่เคารพกันและกันของบุคลากร (เช่น ระหว่างครูสายผู้สอนกับครูสนับสนุนการสอน)

6) การพิจารณาค่าตอบแทนบุคลากรให้เหมาะสมกับคุณค่าและศักดิ์ศรี

เนื้อหาการสัมภาษณ์ของ อาจารย์ สุลักษณ์ ศิวรักษ์
เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 10.15-11.45 น.

ณ เรือนร้อยคนา กรุงเทพฯ

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาโดยเนื้อหาสาระคือ หนทางที่จะฝึกคนให้ตื่นจากความเห็นแก่ตัวเพื่อจะรู้จักศักยภาพที่แท้ที่มีอยู่ในตน เพื่อจะได้มีสัมมาอาชีพเลี้ยงตนให้รอด เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น รับผิดชอบต่อมนุษยและสรรพสัตว์

ทางคริสตศาสนา การศึกษาคือการฝึกให้คนเข้าถึงพระเจ้า เมื่อรักพระเจ้า เราก็รักเพื่อนมนุษย์ เห็นแก่ตัวน้อยลง

การจัดการศึกษาต้องทำให้เกิดกัลยาณมิตร ไว้วางใจกัน การจัดการศึกษากำจัดศัตรูศัตรูอยู่ในตัวเราได้แก่ความโลภ (เปลี่ยนไปเป็นการให้) โกรธ (เปลี่ยนความโกรธให้เป็นเมตตากรุณา) หลง (เปลี่ยนความหลงไปเป็นปัญญา)

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ต้องเน้นสาระของชีวิต คือ ทุ่มเทหัวใจเพราะหาใจตลอด 24 ชั่วโมง เราควรรหาใจเอาความรัก เอาพระเจ้าเข้ามา หาใจเอาความไม่ได้ออกไป ทุกสิ่งหาใจหมด เราจึงต้องเคารพทุกชีวิต เราต้องสอนให้คนเป็นคน สอนให้คนเอื้ออาทรต่อทุกชีวิต เราต้องรักตัวเราเองก่อน โดยการเดินลมหายใจให้ถูกต้อง เราจึงจะรักคนอื่นได้

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกต้องผลิตคนออกไปรับใช้สังคมทุกคน ทุกฐานะ คนยากจน คนยากไร้
- 2) การศึกษาต้องสอนให้คนตื่น
- 3) การศึกษาต้องสร้างพลังอำนาจ (Empower) ผู้เรียน
- 4) การศึกษาต้องสอนให้ทุกคนรู้ว่าทุกคนมีพระเจ้าอยู่ในตัว ทุกคนเข้าหาพระเจ้าได้ด้วยตนเองจึงต้องเคารพมนุษย์ทุกคน มนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

เป้าหมายของการศึกษาคือ เพื่อให้ตื่น หลุดพ้นจากการถูกครอบงำ (Liberation) โดยกิเลส
ลัทธิ ศาสนา

มุ่งทั้งพุทธิศึกษาและจริยศึกษา มุ่งคุณภาพความดี

ให้มีความเชื่อในพระ ถ้าเชื่อในพระก็จะได้รับพระพร (Grace) จากพระเป็นเจ้า

ต้องสอนให้ผู้เรียนเห็นอันตรายของวัตถุนิยม

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

วิธีการไปสู่เนื้อหาสาระทางการศึกษาอาจจะมีหลายวิธีการแตกต่างกัน

1. ทางพุทธศาสนาใช้ ไตรสิกขา ศีลสิกขา คือศึกษา การศึกษาทำให้เกิดไตรสิกขาได้แก่
ศีลสิกขา (ภาษาบาลีแปลว่า ปกติ) หมายถึงการ ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบ
ตนเอง และไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่น เกื้อกูลตนเอง ศึกษาคือศึกษาคือให้เกิดศีล ให้เกิดความปกติ
ซึ่งต้องอาศัยสมาธิ

สมาธิ คือ จิตสิกขา คือ การอบรมจิตใจให้ปกติ ทำให้คำพูด การกระทำปกติ ให้นิ่งเพื่อให้
รู้เท่าทันตัวเอง มิฉะนั้น ความเห็นแก่ตัวจะเกิดขึ้นเรื่อย ๆ เพราะความโลภ ความโกรธ
ความหลงมันเข้ามาทักทาย ความโลภทำให้เราอยากได้มากกว่าอยากให้ ความโกรธทำให้เรา
เกลียดคนอื่น ทำให้เราใช้ความรุนแรง หรือมิฉะนั้นเราก็หลง เพราะฉะนั้น จิตศึกษาสอนว่า ยิ่งเรา
ลดความเห็นแก่ตัว รู้จักตัวเองมากเท่าไร ไม่ยึดติดตัวเองมากเท่าไร ศีลก็จะปกติมากเท่านั้น
ถ้าศีลสิกขา จิตศึกษาไปด้วยกันมากเท่าไรก็จะทำให้เกิดปัญญาศึกษา

ปัญญาศึกษาคือการรู้สภาพต่าง ๆ ตามที่เป็นจริง ไม่ใช่ตามรู้ตามที่สังคมกำหนด ยิ่งลด
ความเห็นแก่ตัวมากเท่าไร เราก็จะรู้ความจริงมากขึ้นเท่านั้น เพราะฉะนั้นความรู้โดยทั่วไปเราถูก
อคติ (Prejudice) ครอบงำ อคติดังกล่าวได้แก่ ความรัก (ฉันทาคติ) ความเกลียด (โทษาคติ)
ความกลัว (ภยาคติ) ไม่กล้าตัดสินใจ ความหลง (โมหะคติ) ไม่รู้เรื่อง อคติทำให้คนเกิดความลำเอียง
จะเห็นว่าคนลำเอียงเพราะรัก ลำเอียงเพราะเกลียด ลำเอียงเพราะกลัว ลำเอียงเพราะหลง ตัวปัญญา
จะทำให้เราเอาชนะอคติทั้งหลายทำให้เราตัดสินใจได้ถูกต้องตรงไปตรงมา

2. ทางคริสต์ศาสนา การศึกษาคือการฝึกให้คนเข้าถึงพระเจ้า เมื่อรักพระเจ้า เราก็รักเพื่อน
มนุษย์เห็นแก่ตัวน้อยลง

การศึกษาล้มเหลวเพราะมันเกิดเป็นสถาบันขึ้นมาทำให้เรา

1) การศึกษามุ่งที่อาคารสถานที่ หลักสูตร มุ่งที่บุคลากร เทคโนโลยีใหม่ ๆ

2) การศึกษาไปผูกอยู่กับสังคม ถ้าสังคมเป็นสังคมเผด็จการ การศึกษาก็เผด็จการครอบงำ นักเรียนทำให้นักเรียนกลัว ไม่กล้าคิด ถ้าสังคมเป็นแบบบริโภคนิยมก็สอนให้ผู้เรียนเป็นคนโลภ อกอยากได้ อยากมั่งอยากมี โดยเฉพาะสังคมไทยที่เป็นแบบบริโภคนิยมเข้ามาครอบงำ รัฐบาลก็มีท่าทีไปในทางเป็นเผด็จการมากขึ้น การศึกษาส่วนใหญ่มักจะสยบยอมต่อสังคมในมุมกว้าง การศึกษาจึงไม่ฝึกคนให้เกิดปัญญา ไม่ได้ฝึกคนให้ไปปรับใช้สังคมเกิดปัญญา แต่ให้ไปเป็นลูกจ้างไปทำงานทำและไม่สนใจว่าเป็นลัทธิหรือมิจฉาชีพ ปัจจุบันมุ่งมิจฉาชีพ แม้แต่ครูบาอาจารย์บางคนก็มุ่งมิจฉาชีพ การศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นมิจฉาอาชีพจะไม่ว่าทางฝ่ายพุทธ คริสต์ ทั้งรัฐและเอกชน

ตัวสถาบันหลักมักครอบงำผู้เรียน ไม่ให้เห็นสัจจะ ไม่ได้สร้างปัญญา ไม่ให้เห็นความเป็นจริงในสังคม ไม่มีเวลาเจริญจิตศึกษา การภาวนาทั้งพุทธ ทั้งคริสต์เป็นเพียงพิธีกรรม เป็นเพียงรูปแบบ ไม่ใช่เนื้อหาสาระ

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างของทุกสถาบันในปัจจุบัน ยุติธรรมคือ รับผิดชอบต่อคนส่วนน้อยที่อยู่ข้างบน และโครงสร้างนั้นรุนแรง หมายถึงว่า คนข้างบนยังมีอำนาจมาก ยิ่งทำให้คนข้างล่างเดือดร้อนมาก การเปลี่ยนโครงสร้างเป็นเรื่องยาก สถาบันการศึกษาส่วนมากไม่เอื้อในการรับผิดชอบต่อสังคม ไม่เอื้อที่จะปกป้องสิทธิมนุษยชน ไม่เอื้อที่จะปกป้องความยุติธรรม แต่สร้างคนให้เห็นแก่ตัว ให้คนมักใหญ่ใฝ่สูง ผู้บริหารแสวงหาเงิน มุ่งแต่รับใช้นักการเมือง

การเปลี่ยนแปลงคงยาก ฉะนั้น ผู้บริหารต้องยอมรับข้อจำกัดของโครงสร้าง แต่สิ่งที่ทำได้คือ ผู้บริหารต้องเปลี่ยนตัวเอง ถ้าเป็นพระสงฆ์ นักบวชต้องมีชีวิตภาวนาอย่างจริงจังถึงพระเจ้า แม้พระ ไม่ใช่โดยรูปแบบพิธีกรรมขอพระพรจากพระองค์มานำชีวิตของเรา ชีวิตของเราต้องการเดินตามพระเจ้า หนทางที่ชัดเจน ไม่เอาเปรียบคนอื่น หนทางที่ไม่มีความรุนแรง สังฆะ หมายถึงชุมชนที่มีความเรียบง่าย ต้องใช้ชีวิตแบบชุมชน ทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบง่ายเปิดเผยโปร่งใส ตรวจสอบได้

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ต้องมีเนื้อหาสาระแบบประชาธิปไตยมากที่สุด ไม่บริหารแบบสั่งจากบนลงล่าง (Topdown) ต้องเคารพทุกคนแม้คนที่ต่ำต้อยที่สุดเพราะทุกคนมีพระเจ้าสถิตอยู่ข้างในตัวเขา เคารพคนยากไร้

ต้องเน้นการทำงานเป็นทีม และให้นึกถึงความถูกต้องดีงาม คนยากไร้ นึกถึงธรรมชาติ เราจะทำอะไรต้องนึกถึงคน 7 ชั่วโมงที่เกิดมาภายหลัง ต้องยอมให้เขาเถียงเรา

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานท้าทายเราได้ ว่าที่เราทำนั้นโปร่งใส ถูกต้อง หรือเปล่าคือ เปิดโอกาสให้เขาคำเราต่อหน้า

ผู้บริหารต้องเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้นจากผู้ยากไร้ พระเจ้ายังเกิดมาเป็นผู้ยากไร้

ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องกล้าถูกท้าทาย พร้อมทั้งจะฟัง อ่อนน้อมถ่อมตัว

ผู้นำที่แท้ จะต้องพูดคุยความคิดดี ๆ กับผู้ร่วมงาน ที่สุดเขาจะนำความคิดของเราไปใช้

ผู้นำที่แท้คือ ผู้นำที่ไม่มีอนุสาวรีย์

ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกน้องเป็นผู้นำด้วย มิใช่ตนเป็นพระเอกคนเดียว

คนที่จะเป็นผู้บริหาร ได้ต้องเมตตา รู้จักรักตัวเองก่อน จากนั้นรักคนรอบข้าง กรุณาคือ รักคนที่ยากไร้ คนที่อยู่ชายขอบของสังคมและพร้อมที่จะเดือดร้อนเท่ากับเขาเหมือน พระเยซูเจ้า มุทิตาคือ เราต้องฝึกที่จะไม่เกลียดคนชั่วแม้เราจะเกิดความชั่ว (Hate Sin, Not Sinner) ต้องทำลายโครงสร้างที่อยู่ยุติธรรม อุเบกขา คือ ตัดสินโดยไม่อคติมาเกี่ยวข้อง

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูอาจารย์ต้องมุ่งสัมมาชีพคือไม่สนใจเงินเดือนเท่าไร เห็นแก่ตัวน้อย มุ่งที่จะบริการ ลูกศิษย์ ให้ลูกศิษย์ดี ให้ลูกศิษย์กล้าหาญ

ครูต้องให้แบบอย่างที่ดี

ครูจะต้องฝึกฝนตนให้เป็นผู้นำ

ครูที่ดีที่สุดคือกัลยาณมิตร คือ เป็นคนที่สามารถพูดให้คนอื่นฟังในสิ่งที่ผู้ฟังไม่อยากจะฟัง สามารถเป็นเสียงเตือนคนอื่นได้ กัลยาณมิตรช่วยให้เกิดโยนิโสมนสิการ คือ การพิจารณาตัวเอง จนกระทั่งตระลุความเห็นแก่ตัวได้ หัวใจของการศึกษาคือ โยนิโสมนสิการคือการเข้าหาองค์พระเจ้า การหลุดพ้น (Liberation) คือ ครูที่ดีที่สุดคือครูที่มีความเป็นเพื่อนกับผู้เรียน

10. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การยกย่องใครต้องมีวิจารณ์ญาณ คือ ยกย่องคนที่เสียสละทุ่มเทเพื่อคนอื่น การมองคน
ต้องมองในทุกมิติ

11. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

ศาสนพิธีต้องปรับให้เหมาะสม และสื่อให้คนเข้าใจความหมาย เรียบง่ายสั้น ๆ

12. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ปัญหาที่เน้นเฉพาะความคิด เช่น เรอเน เดส คาสส์ “I Think Therefore I Am”
เน้นพุทธศึกษามากกว่า คิดย่อยแยกเป็นส่วน ๆ ไม่ได้คิดแบบองค์รวม ไม่ได้คิดเพื่อรับใช้สังคม
ต้องไม่เอาตำราแบบฝรั่งมากเกินไป
ต้องสอนให้คนเป็นนักคิด
ต้องให้ทั้งคนสอนและคนเรียนปรึกษาหารือจัดหลักสูตรร่วมกัน และเรียนจากกัน
และกัน เรียนจากสิ่งแวดล้อมและเรียนจากความทุกข์ร้อน

การจัดการศึกษาต้องทำให้เกิดกัลยาณมิตร ใ่วางใจกัน การจัดการศึกษากำจัดศัตรู
ศัตรูอยู่ในตัวเราได้แก่ความโลภ (เปลี่ยนไปเป็นการให้) โกรธ (เปลี่ยนความโกรธให้เป็น
เมตตากรุณา หลง (เปลี่ยนความหลงไปเป็นปัญญา)

13. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนต้องมีบรรยากาศของการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ครูมีความรู้มากกว่าศิษย์

ทุกคนต้องเรียนรู้จากกันและกัน ถ้าเรามีปฏิสัมพันธ์กันแล้ว เราจะเห็นว่าชีวิตนั้นมหัศจรรย์ทำให้เราเข้าถึงพระผู้เป็นเจ้า

14. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนต้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ชุมชน ไม่ใช่ไปสร้างอาณาจักรท่ามกลางชุมชนแต่ต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ต้องเน้นความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) โรงเรียนต้องเปิดกว้างเพราะความรู้ได้มาจากไหนก็ได้มีค่าทั้งนั้น อย่าไปดูถูกบรรพบุรุษ

15. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เทคโนโลยี ให้ทั้งคุณและโทษ ต้องรู้จักใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม ต้องให้เทคโนโลยีรับใช้เรา มิใช่เราไปรับใช้เทคโนโลยี

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี พงษ์พิศ

นักวิชาการอิสระ

เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2548

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก ควรสร้างสรรค์แนวทางที่ตอบสนองสังคมโลกปัจจุบัน ซึ่งการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่ในโรงเรียนอีกต่อไป แต่เปิดกว้างรอบด้าน รอบทิศ เรียนรู้ได้ทุกแห่ง ที่มีความรู้และกับทุกคนที่เป็นผู้รู้ ซึ่งมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง

บทบาทของโรงเรียนจึงไม่ใช่ที่สอน หรือที่ป้อนข้อมูลให้นักเรียน แต่เป็นที่ “เรียนรู้” หรือที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญกับโลกวันนี้ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำอย่างไรให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลด้วยตัวเองได้ สร้างความรู้ใหม่ ๆ เป็นจัดการความรู้ จัดการชีวิตของตนเองได้อย่างมีหลักการและอย่างมีแบบแผน ทั้งนี้ โรงเรียนคาทอลิกจะช่วยให้รากฐานชีวิต หลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ ตัดสินความถูก ผิด ดี งาม และให้เครื่องมือในการเรียนรู้ มากกว่าการป้อนข้อมูลความรู้ ซึ่งนักเรียนหาเองที่อื่นได้มากกว่าในห้องเรียน

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ภาพฝันของ โรงเรียนคาทอลิก คือ ที่สืบทอดเจตนารมณ์ของพระวรสาร ของพระเยซูคริสต์ ที่ต้องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะคนยากคนจน คนด้อยโอกาส คนที่สังคมทั่วไปไม่ให้โอกาส โรงเรียนของรัฐและเอกชนต่างๆ ที่รับนักเรียนทั่วไปมีอยู่เกินพอ แต่โรงเรียนสำหรับคนด้อยโอกาสยังขาดอีกมากนัก

โรงเรียนในฝันของคนจน คนด้อยโอกาส คนพิการ คนที่มีศักยภาพมากมายหลายคน ซึ่งหากได้โอกาสเรียนรู้และพัฒนาตัวเองจะทำอะไรให้สังคมและโลกมนุษย์ได้มากนัก

ถ้าโรงเรียนคาทอลิกทำทุกอย่างเหมือนกับโรงเรียนอื่น แล้วจะมีไปทำไม

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ชุมชนแห่งความดี ความจริง และความงาม คุณธรรมแห่งความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรม ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรมและสันติ เหล่านี้มาจากฐานความรู้ ซึ่งเป็นความรู้ที่เป็นคุณธรรม ความรู้ที่ทำให้คน “เป็น” (คน) มากขึ้น ไม่ใช่ “มี” (ทรัพย์สิน) มากขึ้นด้วยความโลภ

โรงเรียนคาทอลิกชุมชนความเรียบง่าย ความพอคิพองาม เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นเรื่องเดียวกันกับพระวรสาร

โรงเรียนคาทอลิกควรทำเช่นเดียวกับที่คุณแม่เทเรซาเคยทำกับคนจนตามถนน เมืองกัลกัตตา เพียงแต่ทำในโรงเรียน และเป็นพยานถึงความรัก ความดีงาม ความเรียบง่าย

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ทำให้ชุมชนของโรงเรียน (ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร) เป็นชุมชนเรียนรู้ ค้นหา ความถูกต้อง ความจริง ความดีและความงามด้วยกัน ร่วมกันช่วยเหลือนักเรียนนักเรียนให้เติบโตเป็นคนดีมีคุณธรรม

(นั่นหมายความว่า ไม่ใช่เขียนไว้สวยงาม แต่ในความเป็นจริง แอบแฝงด้วยเป้าหมายทางธุรกิจ เต็มไปด้วยการแข่งขัน การเอาชนะทางธุรกิจ ชื่อเสียง การเงิน ถ้าไร ได้โตะ บนโตะ แล้วจะพูดกันเรื่อง Spirit ของพระวรสารได้อย่างไร)

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกจะต้องพัฒนายุทธศาสตร์ที่แยกย่อยลงไปดังนี้ (โดยแต่ละข้อจะต้องตามด้วยแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามลำดับ และสอดคล้องกันตามลำดับลงไป)

- 1) ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ หมายถึงการจัดการการเรียนรู้ให้นักเรียน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน สื่อ เทคโนโลยี ปัญหาและความต้องการของสังคม
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ จะมีปฏิสัมพันธ์กับ “ประชาคมหรือชุมชน” ของตนเองอย่างไร (ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร)
- 3) ยุทธศาสตร์การสร้างประชาสังคมแห่งการเรียนรู้ จะมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร ตอบสนอง (Respond) ต่อสังคมปัจจุบันได้อย่างไร ไวต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม (เครื่องหมายของกาลเวลา) ได้อย่างไร
- 4) ยุทธศาสตร์การบูรณาการเรียนรู้กับการสร้างชุมชนเข้มแข็ง สังคมมั่นคง

5) ยุทธศาสตร์การสร้างครูที่ดีมีคุณธรรม (ครูที่สร้างนวัตกรรมได้ เป็นนักจัดการการเรียนรู้ จัดการความรู้ และมีคุณธรรม)

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

แม้ว่าจะมีโครงการการบริหาร แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือ วัฒนธรรมองค์กรต้องเปลี่ยนไป ไม่ใช่แบบลำดับชั้นบังคับโดยตำแหน่งหน้าที่ (Hierarchical) แต่เป็นแบบเครือข่าย (Networking) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ผู้นำไม่ทำตัวเป็นเจ้าเป็นนาย ใช้อำนาจจูงใจบังคับลูกน้อง แต่เป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ดึงศักยภาพของคนร่วมงานออกมา เช่นเดียวกับครูที่ต้องทำเช่นเดียวกันกับนักเรียน

แบบเครือข่าย (Networking) ทำกันในวงการธุรกิจมาสองสามทศวรรษแล้ว และทำกันในแวดวงประชาสังคมมานานแล้ว ยังมีแต่ราชการและวงการศาสนาเท่านั้นที่ยัง “กำลังคิด” และ “อยากทำ” ควรทำเสียที

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

(ดูคำตอบเดียวกันในข้อ ๖)

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สัญลักษณ์ภายนอกนั้นมียูอยู่แล้ว แต่สำคัญกว่านั้น คือ “เอกลักษณ์” หรือ “อัตลักษณ์” ที่เป็น “Brand” ซึ่งควรเป็นเรื่องความดีงาม คุณธรรม ความรักในความเป็นธรรม ความเรียบง่าย (ไม่โลภไม่เห็นแก่เงิน) การยืนหยัดอยู่ข้างคนจน คนด้อยโอกาส คนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม เหล่านี้จะเป็สัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก ไม่ใช่ตึกใหญ่ ๆ ยิ่งกับวัง แต่อย่างอื่นไม่ได้มีอะไรดีกว่าสถาบันอื่น ๆ

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกจะต้องเป็นผู้นำทางคุณธรรมเป็นอันดับแรก (ดังกล่าวในข้อต่าง ๆ ก่อนนี้) โดยมีได้ละเลยวิชาการ ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน แต่มิได้เน้นการแข่งขันเอาเป็นเอาตาย แข่งขันภาพลักษณ์ภายนอก ตึกใหญ่ ๆ และความร่ำรวย ผู้บริหารเองต้องแสดงออกถึง

ความเรียบง่าย ความพอดีพอเพียง (ไม่ใช่กินไวน์ขวดเป็นหมื่น ขับรถบีเอ็มไปติ๊กอล์ฟ ทั้ง ๆ ที่
เป็นนักบวช-ผู้ปกครองเขามอบให้ฟัง และเขาไม่พร้อมที่จะให้เงินลูกแค่ 5 บาท เพื่อบริจาคสมทบ
กับนักเรียนทุกคนเพื่อจัดงานวันเกิดให้ผู้บริหาร โรงเรียนคนดังกล่าว)

โรงเรียนคาทอลิกจะต้องเป็นผู้นำด้วย “ปัญญาบารมี” ไม่ใช่ภาพลักษณ์ “ทางโลก”
(Mundane - Secular) ปัญญาซึ่งเป็นอันเดียวกับ “ปัญญาญาณ” (Wisdom)

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรักนักเรียน เป็น “มืออาชีพ” (รู้หน้าที่และทำอย่างสุดฝีมือ
มีคุณภาพ สม่าเสมอ ตรวจสอบได้ - ไม่ใช่สอนบ้าง ขาดตรงบ้าง ประเภทครูแอมเวย์ ไม่มีเวลา
สมาธิทำหน้าที่ของตนเอง) มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (Facilitator) ไม่ใช่เป็น
“ผู้สอน” แต่เป็น “ผู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้” เป็น “โค้ช” ที่แนะนำให้นักเรียนไปเรียนรู้เอง

ผู้บริหารก็ต้องเป็นผู้บริหารยุคใหม่ ที่ไม่ใช่อำนาจบังคับขู่เข็ญ แต่ใช้เมตตาบารมี (บารมีที่
เกิดจากความเป็นมิตร ความสัมพันธ์แบบพันธมิตร (Partnership) เครือข่าย ให้เกียรติคนอื่น เคารพ
ในศักดิ์ศรีของเพื่อนร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง เชื้อในศักยภาพของตน และให้โอกาสคนอื่น

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ควรเป็นคนดี มีคุณธรรม เปี่ยมด้วยปัญญาบารมี รักความยุติธรรม ยืนอยู่ข้างคนจน
คนถูกเอารัดเอาเปรียบ และได้รับความไม่เป็นธรรม มีชีวิตที่เรียบง่าย พอดีและพอเพียง มีความรู้ตัวเอง
รู้จักโลก รู้จักท้องถิ่น ให้เกียรติคนอื่น เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นคน ทุกคนเท่าเทียมกันใน
ความเป็นคน เป็นบุตรของพระเจ้าเท่ากัน

โรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า (จะตอบแม้ไม่ได้ถาม) เป็นโรงเรียนที่เรียบง่าย
ไม่ใหญ่โตโอ้อวดแบบ Luxurious แต่กลมกลืนกับท้องถิ่น กับวิถีของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วม
ในการดำเนินการ การตัดสินใจ การจัดการเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

12. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิก เคารพในความหลากหลายของความเชื่อและวัฒนธรรมตาม
เจตนารมณ์ของสังคายนาวาติกันที่สอง หนทางสายดี ๆ ทั้งหลายล้วนนำไปสู่ความรอด

โรงเรียนคาทอลิกเชื่อในพระเจ้า ผู้ทรงสร้างมนุษย์มาให้มีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ เป็นบุตรของพระองค์อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าเขาจะเป็นคนจนคนรวย นับถือศาสนาใด หรือไม่ ถือศาสนาอะไรเลย

โรงเรียนคาทอลิกเชื่อในมนุษยชาติ (Humanity) ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ อยู่ร่วมกับ ธรรมชาติรอบตัวอย่างยั่งยืน

โรงเรียนคาทอลิกเชื่อในศักยภาพของทุกคน และเชื่อว่า ถ้าหากมีโอกาสดูแลเรียนรู้ มีโอกาสการพัฒนา ก็จะสามารถเป็นอะไรและทำอะไรได้ไม่น้อยไปกว่าคนอื่น ๆ ที่มีโอกาส

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องมีบรรทัดฐานทางศีลธรรม ที่อย่างน้อยที่สุด เป็นมาตรฐาน “สากล” ที่สามัญชนทั่วไปที่มีสามัญสำนึกยอมรับได้ รู้ดี รู้ชั่ว รู้ผิด รู้ถูก นอกนั้น ยังคาดหวังว่า โรงเรียนคาทอลิกควรมีมาตรฐานทางศีลธรรมสูงกว่าโรงเรียนทั่วไป เพราะเป็นโรงเรียน “สังฆมณฑล” น่าจะเป็นอะไรที่ดีกว่า มีศีลธรรมมากกว่า มีคุณภาพทางศีลธรรมดีกว่า (ดังกรณี Scandal ที่ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกแห่งหนึ่งกินไวน์แพง ๆ ขับรถบีเอ็ม ไปดึกดื่น ฝ่าฝืนไม่ได้ในสายตาของสามัญชน)

นอกนั้น คุณธรรมข้ออื่น ๆ ความยุติธรรม ความเรียบง่าย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อนักเรียน ครู และชุมชน ความเสียสละ เป็นต้น

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกควรอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมของชาติ และของท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ ปรับประยุกต์ให้สมัยนิยม และอย่างมีคุณค่า รู้จัก “ถอดรหัสภูมิปัญญา” นำมาใช้กับการเรียนรู้ในโรงเรียน และสำหรับชุมชน ทำให้ขนบประเพณีมีคุณค่า ทำให้นักเรียนรักถิ่นฐานบ้านเกิด รักท้องถิ่น เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น เคารพยกย่องพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย คนเฒ่าคนแก่ ไม่ใช่ดูถูก เพียงเพราะท่านเรียนจบแค่ชั้นประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ “สืบสู่รากเหง้า” กลับไปสืบค้นหาคุณค่าดั้งเดิมในอดีตเพื่อประยุกต์ใช้กับปัจจุบัน “เชื่อมอดีตกับปัจจุบันเพื่อสานอนาคต”

15. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

การมีวินัยเป็นเงื่อนไขสำคัญของเสรีภาพ แต่อย่างไรก็ดี กฎมีไว้สำหรับคน ไม่ใช่คนมีไว้สำหรับกฎ ระเบียบต่างๆ จึงต้องอยู่บนฐานของปรัชญาและเป้าหมายของสถาบัน และยืดหยุ่นให้เกิดประโยชน์สุขแก่ผู้เกี่ยวข้อง

โรงเรียนคาทอลิกเคยมีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ด้านระเบียบวินัยมานาน เป็นอะไรที่ควรรักษาไว้ แต่ไม่ใช่รักษาแต่ตัวอักษร ควรรักษาวิญญาณ (Soul) และจิตวิญญาณ (Spirit) ของสถาบันที่มุ่งมั่นสร้างคนให้มีวินัย (เพื่อให้รู้คุณค่าของเสรีภาพ)

อย่างไรก็ดี กฎระเบียบมิได้มีไว้เพื่อใช้บังคับและข่มขู่ (Intimidate) ผู้เกี่ยวข้อง (ครู นักเรียน ผู้ปกครอง) จึงไม่ควรขัดแย้งกับวัฒนธรรมองค์กรยุคใหม่ (เครือข่าย) ซึ่งต้องมีกฎระเบียบเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงเครื่องประดับประดาให้การสร้างความสัมพันธ์อันดี เครือข่ายเกิดขึ้นและพัฒนาไปตาม “คลองธรรม” เท่านั้น คลองธรรมที่วุ่นวายเป็นแนวทางที่ธรรมชาติบอกลูกไว้ หลักปฏิบัติโดยทั่วไปก็บอกไว้อยู่แล้ว อยู่ที่วิญญาณของผู้ใช้กฎนั้นมากกว่า

16. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

พิธีกรรมทางศาสนาเป็นพิธีที่กระทำสำหรับแต่ละศาสนา โดยไม่มีการบังคับให้คนต่างศาสนาร่วมพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ และให้มีพิธีกรรมสำหรับคนนับถือศาสนาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ส่วนพิธีกรรมอื่น ๆ ก็ควรมีอย่างพอเหมาะพอควร เรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย พอดีพองาม และกระทำอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น ประเพณี พิธีกรรม กิจกรรมเพื่อสร้างสำนึก เพื่อปลูกฝังความรักในถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อธำรงรักษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

17. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรการเรียนการสอนตามมาตรฐานของการศึกษาของชาติประการหนึ่ง กระบวนการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ อีกประการหนึ่ง ซึ่งสำคัญยิ่งกว่าอีก เพราะนี่ต่างหากที่สำคัญ เพราะเน้นที่การเรียนมากกว่าการสอน (ที่ผ่านมาและที่เป็นอยู่มาก “สอนมาก เรียนน้อย” “สอนให้ตอบมากกว่า สอนให้ถาม สอนให้จำมากกว่าสอนให้คิด”

หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาเสริม ควรเป็นนวัตกรรมที่โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียน ร่วมกันสร้างขึ้นมาด้วยกัน เป็นการเรียนร่วมกัน เน้นที่กระบวนการเรียนรู้มากกว่าการสอนความรู้ สำเร็จรูป หรือการเน้นตัวเนื้อหา ซึ่งนักเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้

เนื้อหาหลักสูตรหลายประการต้องทำให้นักเรียนรู้เท่าทันโลก ที่ซับซ้อน รู้จักแยกแยะ และสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเลือกอะไร ชื้ออะไร บริโภคอะไร มีกิน จะอยู่อย่างไร ไม่ใช่ทำทุกอย่างที่ สื่อ และผู้ผลิตสั่งให้กิน ให้ใช้ ให้มี ให้เป็น

เนื้อหาหลักสูตรเช่นนี้สอนให้เรียนรู้จักว่าจะมีชีวิตอยู่อย่างไรจึงมีความสุข ไม่ได้สอน ให้ความรู้ โดยการสอนให้แข่งขัน เอาชนะ เอาเปรียบคนอื่น รวบรวมความทุกข์ยากของคนอื่น

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องเชื่อในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของทุกคน เชื่อในศักยภาพของคน เชื่อว่าถ้าหากมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง พวกเขาจะเป็นอะไร ได้มากมายกว่าที่เป็นอยู่

โรงเรียนคาทอลิกไม่เชื่อแบบเก่า ๆ ว่า นักเรียนเป็นดินที่ต้องปั้นให้เป็นดาว เป็นผ้าขาวที่ ต้องวาดให้สวยงาม แต่เชื่อว่า นักเรียนเปรียบเหมือนเมล็ดพันธุ์ที่ต้องการดินดี แดดดี น้ำดี ปุ๋ยดี ก็จะ เติบโตเป็นไม้ใหญ่ อยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องให้ใครไปรดน้ำ พรุนดิน ใส่ปุ๋ยอีก ฟังตนเองได้

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกเชื่อว่า คนเป็นใครไม่ใช่เพราะเป็น “สัตว์ที่มีเหตุผล” แต่คนเป็นใคร เพราะมีความสัมพันธ์กับคนอื่น กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขา เขาเป็นลูกใคร พี่น้องใคร ญาติใคร เพื่อน ใด มาจากไหน ทำงานอะไร ที่ไหน ต่างหาก โรงเรียนคาทอลิกจึงเน้นที่การสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ “ไม่เน้นว่า คนเป็นนายเหนือจักรวาล แต่เน้นว่า คนเป็น ส่วนหนึ่งของจักรวาล และเขาจะเป็นใครก็ย่อมอยู่ที่ความสัมพันธ์นี้ ไม่ใช่อยู่ที่ความคิดของเขา

(I Think Therefore I Am - R. Descartes)

นี่คือหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ “ให้รักพระเจ้าเป็นเจ้าด้วยสุดจิตใจ และรักเพื่อน มนุษย์เหมือนรักตนเอง” และเช่นเดียวกัน คำสอนสำคัญในพุทธศาสนาข้อหนึ่ง คือ พรหมวิหารสี่ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) ซึ่งบอกถึงความสัมพันธ์และการปล่อยวางอย่างใช้ปัญญา

โรงเรียนคาทอลิกจึงเน้นความเป็น “ชุมชน” (Community) และ “ประชาสังคม” (Civil Society) ให้ทุกคนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่ทำตัวเป็นผู้มีอำนาจ เป็นผู้อุปถัมภ์เอื้ออาทร ใช้เงิน ใช้อำนาจ ในการสัมพันธ์กับคนอื่น ไม่ใช่ปัญหา แต่ใช้หัวใจ “ใจมา ปัญญาเกิด” ปัสกาล นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสร่วมสมัยกับเดการ์ต เป็นนักปรัชญาศาสนาที่เชื่อในศาสนาอย่างลึกซึ้ง แย้งเดการ์ตว่า ความเป็นคนไม่ได้อยู่ที่เหตุผล แต่อยู่ที่หัวใจ เพราะ “หัวใจมีเหตุผลที่เหตุผลไม่รู้จัก”

20. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป็นเรื่องเดียวกับข้อ 19 ถ้าหากเชื่อว่าคนไม่ใช่เจ้านายเหนือสรรพสิ่ง แต่เป็นส่วนหนึ่ง และอยู่ได้เพราะสัมพันธ์กับทุกสิ่งอย่างกลมกลืน พอคิดลงตัว (เด็ดดอกไม้ดอกเดียวกระเทือนถึงดวงดาว) คนก็จะไม่ทำลายธรรมชาติ รักธรรมชาติเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และเขาเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมจึงหมายถึงธรรมชาติ ชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ ดิน น้ำ ป่า และทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว รวมทั้งอากาศที่หายใจและใช้ร่วมกัน

สิ่งแวดล้อมต้องเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้แบบบูรณาการ นักเรียนที่อำเภอสะเตาะไปสำรวจต้นน้ำที่เขา น้ำค้าง จนเรื่อยลงมาถึงหาดใหญ่ และออกทะเล เห็นความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม น้ำที่ใสค่อย ๆ กลายเป็นสีเทาและดำสนิทเมื่ออยู่ใกล้เมือง การเรียนรู้โดยการสำรวจสิ่งแวดล้อม ทั้งมีชีวิตและพินาศเสียไปพร้อมกัน สร้างสำนึกให้นักเรียนรักสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนกับสิ่งแวดล้อมจึงไม่ได้หมายถึงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเท่านั้น แต่การสร้างสำนึกความรักและความรับผิดชอบในสิ่งแวดล้อมให้กับครูและนักเรียน

21. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑล

ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกเป็นบ้านที่สองของนักเรียน ของครู ของทุกคน เป็น “ชุมชน” (Community) อีกแห่งหนึ่งที่ทุกคนร่วมกันสร้าง และทำให้น่าอยู่ ทุกคนมีความเป็นพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นหุ้นส่วน ร่วมมือกันสร้างสรรค์ชุมชนนี้ให้เข้มแข็งทุกด้าน ตามเจตนารมณ์ เป้าหมาย และปรัชญาของโรงเรียน ร่วมกันสร้างยุทธศาสตร์ และร่วมกันดำเนินการให้เป็นจริง

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ความเป็นมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างคนและสิ่งแวดล้อม เป็นเทคโนโลยี ที่ไม่ทำลายวัฒนธรรมและวิถีของคนในท้องถิ่น มีความเหมาะสมพอควร ไม่ก้าวหน้าและราคาแพงจนเกินไป จนก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้เกี่ยวข้อง เกิดความไม่เป็นธรรม ไม่เท่าเทียมระหว่างคนที่มีฐานะแตกต่างกัน

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ดร.อนุชา ทิรคานนท์
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 11.30-13.00 น.
ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สมบูรณ์เพื่อเปิดโอกาสและเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ทั้งด้านวิชาการและจิตใจพัฒนามนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม

การศึกษาคาทอลิกเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกันทั้งด้านวิชาการด้านจิตใจ เพราะคาทอลิกมีบุคลากรที่พร้อมเน้นการจรรโลงจิตใจด้วย ต้องเน้นคุณธรรมคู่วิชาการ

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิกนอกจากจะมีความรู้ดีแล้ว ต้องมีคุณธรรม มีวินัย มีภูมิคุ้มกันสามารถต้านทานกระแสค่านิยมที่ไม่ถูกต้องได้ด้วย

3. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) วิธีการจัดการศึกษาคาทอลิกต้องเริ่มที่ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ บุคลากรซึ่งเป็นผู้ที่จะให้การศึกษาแก่นักเรียนทั้งทางวิชาการและจิตใจ คุณธรรมการศึกษาคาทอลิกต้องมีใจเลือกนักเรียน แต่ต้องเป็นการเลือกครูที่จะเข้ามาให้การศึกษาอบรมนักเรียน

2) เสนอให้ทำวิจัยว่าผลการเป็นโรงเรียนชายล้วนและหญิงล้วนหรือเป็นโรงเรียนสหศึกษาดีหรือไม่ดีอย่างไร

4. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) โครงสร้างการบริหารปัจจุบันเป็นแนวดิ่ง แบบสามเหลี่ยมทรงสูง (Tall Organization) ซึ่งน่าจะหมดไปแล้ว ควรปรับโครงสร้างองค์การให้เป็นแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า โดยปรับให้เหมาะสม

กับขนาดโรงเรียน ไม่มีโครงสร้างโรงเรียนแบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียวที่เหมาะสมกับทุกโรงเรียน (One Fit for All)

2) ต้องมองว่าธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระไม่เหมือนกัน จึงจะไปเรียกร้องให้กลุ่มสาระต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมือนกันไม่ได้

5. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การบริหารต้องเปิดกว้าง เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ให้นักลากรและทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้พูดคุยปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูด้วย
- 2) ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกต้องมีการเตรียมพร้อม เพราะรู้ตัวก่อนว่าจะมาเป็นผู้บริหารเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ (Spiritual Leader)
- 3) ผู้บริหารต้องอุทิศตนอย่างเต็มที่
- 4) ผู้บริหารต้องถือว่าโรงเรียนเป็นทรัพย์สินสมบัติของสังคมของมนุษยโลก จึงต้องบริหารด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่
- 5) ผู้บริหารต้องจัดให้ครูได้มีเวลาพักผ่อน ไปทัศนศึกษา ไม่ควรถูกบังคับให้มาโรงเรียนทุกวัน ให้ครูได้มีเวลาหยุดพักผ่อนด้วย

7. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องมีความรู้เชิงวิชาการตรงตามวิชาที่สอน (Put the Right Man on the Right Job) ต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มิใช่ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา
- 2) ครูต้องรับภาระงานที่ชัดเจนและเหมาะสม แบ่งเวลาให้ดี และมีเวลาพัฒนาตัวเองด้วย
- 3) ครูต้องมีคุณธรรม ในการคัดเลือกคณะกรรมการต้องดูภูมิหลังของครอบครัว ภูมิหลังการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาด้วย
- 4) ครูต้องกล้าแสดงความคิดเห็นที่จะพัฒนางานและพัฒนาองค์กร (โรงเรียน)

5) ครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และนักเรียนสามารถถามในสิ่งที่เขาอยากรู้เพิ่มมากขึ้นและครูต้องไม่อายนักเรียนที่จะบอกว่าเรื่องนี้ครูไม่รู้และจะไปค้นคว้าและนำมาบอกในภายหลัง

6) ครูต้องมีผู้อ้างอิง รับรองเพราะผู้บริหารที่รับครูไม่สามารถรู้จักครู (ผู้สมัคร) ได้หมดในระยะเวลาสั้น ๆ ที่สัมภาษณ์ในช่วงสอบเข้า

8. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) หลักสูตรแต่ละโรงเรียนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน เพราะการพัฒนาคนในสังคมใดก็ต้องให้คน (ผู้เรียน) กลับไปพัฒนาสังคมของเขาด้วย หลักสูตรต้องสร้างให้คนเห็นความสำคัญและกลับไปพัฒนาสังคมของตน

2) ให้ความสำคัญกับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษซึ่งจะเป็นภาษาที่สองอย่างอัตโนมัติ และอย่าลืมภาษาถิ่น

3) ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมชาติ เพราะถ้ามีวัฒนธรรมเดียวในโลกจะทำให้โลกไม่น่าอยู่

4) ต้องมีหลักสูตรท้องถิ่น

5) หลักสูตรควรจะกำหนดกว้าง ๆ ว่าผู้เรียนควรจะรู้อะไร

6) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปในทุกวิชา

การจัดการเรียนการสอน

1) ผู้สอนกับผู้เรียนต้องเรียนควบคู่กันไป ครูมิใช่ผู้บอกความรู้อีกต่อไป

2) ผู้เรียนต้องได้โอกาสแสดงความคิดเห็น สร้างองค์ความรู้ใหม่ มิใช่ฟังครูอย่างเดียว

3) ผู้เรียนควรได้มีโอกาสเรียนนอกห้องเรียน ไปทัศนศึกษา มีโอกาสได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองเป็นการต่อยอดเพื่อเรียนในระดับอุดมศึกษา

4) ควรใช้ระบบการสอนที่เน้นกิจกรรมเพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว

5) ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วย

9. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พิธีกรรมของทุกศาสนานั้นมีความสำคัญ รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย

10. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มคนมีความสำคัญ เช่น ให้นักเรียน ม.6 ไปช่วยนักเรียน ป.1 ทำการบ้านทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

11. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล

ในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นบรรยากาศแบบพี่น้อง มีความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน
- 2) เป็นบรรยากาศแบบเปิด ผู้บริหารและครู ไม่ได้หมกตัวอยู่แต่ในห้องแต่ควรออกมาพูดคุยกับนักเรียน
- 3) ควรมีห้องที่นักเรียนสามารถนั่งพูดคุยกันได้แบบเป็นกันเอง (Common Room)

12. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพจะมีผลทางจิตวิทยา โรงเรียนจึงควรมีต้นไม้ สนามที่มีหญ้า ทำให้ผู้เรียนไม่แข็งกระด้าง
- 2) โรงเรียนควรใช้สิ่งที่เรามีอยู่แล้ว เช่น สมาคมผู้ปกครอง กลุ่มและชมรม เป็นต้น ให้กลุ่มเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน
- 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนก็เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ต้องกระทำด้วยความจริงใจเน้นความหมายเพื่อให้ซึมซับเข้ามาในชีวิตจริง

13. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เราปฏิเสธเทคโนโลยีไม่ได้ แต่เราต้องสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้มันได้อย่างถูกต้องเพื่อเปิดโอกาสการเรียนรู้ให้กับทุกคน
- 2) ปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักว่าการใช้เทคโนโลยีต้องไม่ส่งผลกระทบด้านลบกับผู้อื่น ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม

14. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกมีส่วนสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้กับประเทศชาติอย่างมาก วิชาการดีและคุณธรรมก็เยี่ยม ตลาดยอมรับ จบไปแล้วได้งานทำ

11. จุดอ่อนที่ต้องแก้ไขด่วน

1) ผู้บริหารคิดว่าตัวเองเป็นเจ้าของ (คนเดียว) และคิดว่าคนอื่นเข้ามาพึ่งตนเอง (เกิด Ego สูง และจัดตั้งเป็นสถาบัน) จึงถูกคนอื่น ๆ ที่เข้ามาหาตน บางครั้งผู้บริหารก็ลืมไปว่าครูก็เป็นเจ้าของโรงเรียนเหมือนกัน

- 2) โรงเรียนทำตัวเป็นองค์กรปิด (ระบบปิด) ซึ่งจะเป็นการทำลายตัวเอง
- 3) โรงเรียนแบ่งเป็นฝ่ายมากเกินไป
- 4) โรงเรียนใหญ่เกินไป จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป จำนวนห้องมากเกินไป

บริหารยาก

5) เน้นวัตถุมากเกินไป เช่น แข่งกันว่าใครจะมีคอมพิวเตอร์มากกว่ากัน ใครจะมีอาคารเรียนสูงกว่ากัน

6) การให้โอกาสคนไม่เท่ากัน เช่น คนรวยมีโอกาสดูแลเรียนมากกว่าคนจน การเลือกที่รักมักที่ชัง

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ฯพณฯ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 09.00-09.30 น.

ณ ที่ทำการพรรคประชาธิปัตย์

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การศึกษาคือ กระบวนการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ สร้างค่านิยมของสังคม เพื่อสร้างมนุษย์
ให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบชีวิต

การศึกษาเพื่อสร้างคน มิใช่เพื่อให้ความรู้อย่างเดียว

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนต้องสร้างทัศนคติที่ดีแก่เยาวชน

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

สร้างผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นคนดี

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) สร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 2) ผู้บริหารต้องมีนโยบายที่ชัดเจน
- 3) ปรับกระบวนการบริหารจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรจากทุกส่วนที่หลากหลาย เช่น ชุมชน
ท้องถิ่น
- 4) ให้อิสระแก่สถานศึกษาในด้านการบริหารงบประมาณ บุคลากร ส่วนกลางกำกับดูแล
ด้านมาตรฐานและคุณภาพ
- 5) เน้นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อมิให้การจัดการศึกษาแปลกแยกจากชีวิตจริงของท้องถิ่น

5. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ระดมศักยภาพจากทุกฝ่าย สังคมต้องไม่ถือว่าการศึกษอบรมนักเรียนเป็นภาระของครูและโรงเรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว
- 2) เน้นหลักประชาธิปไตยจากล่างขึ้นบน
- 3) เน้นหลักคุณธรรม (Merit System) ส่งเสริมความดี

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

กระแสโลกาภิวัตน์ท้าทายกระบวนการเรียนรู้ เราต้องปรับตัวเข้ากับแต่ก็ต้องคงเอกลักษณ์รากฐานของตนไว้

- 1) ผู้บริหารต้องเข้าใจและเกาะติดการเปลี่ยนแปลง สามารถแยกแยะให้รู้ว่าอะไรดีและนำมาใช้ประโยชน์ได้ และอะไรที่ต้องให้สติผู้เรียน เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น
- 2) ผู้บริหารต้องสามารถในการรับฟัง สังเคราะห์ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของ

7. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องคอยแนะนำ และเป็นแบบอย่างในการปลูกฝังความคิดคำนึงที่ดีแก่ผู้เรียน
- 2) ครูต้องใกล้ชิดและสร้างความไว้วางใจแก่ผู้เรียน
- 3) ครูต้องทำหน้าที่เป็นพ่อแม่ในแง่ของการดูแล แต่ครูต้องไม่เป็นผู้รับภาระนี้เพียงฝ่ายเดียว

8. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ปัจจุบันนี้หลักสูตรเน้นเนื้อหาสาระมากเกินไป การเรียนเป็นไปเพื่อการแข่งขันเพื่อได้วุฒิมากเกินไป
- 2) ควรเพิ่มพูนเรื่องภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์
- 3) ควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์
- 4) เน้นการประเมินผลทั้งด้านความรู้ ความคิดและความดี
- 5) เน้นการทดลองปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะใหม่ ๆ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
- 6) เน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียน นอกเวลาเรียน

9. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

กิจกรรมทางศาสนาต้องทำเพื่อกลุ่มเกลาผู้เรียนให้เป็นคนดี

10. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนควรมีสถานที่ร่มรื่น ร่มเย็น บรรยากาศอบอุ่น ต้องจัดการบริหารทรัพยากรให้ดี

11. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีโดยเริ่มจากการสร้างค่านิยม ความคิดก่อนเป็นอันดับแรก ถ้าคิดดีก็จะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

12. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิก

จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิกคือ มาตรฐานคุณภาพด้านวิชาการ (ความรู้) ระเบียบวินัย
ซื่อสัตย์

13. จุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิก

จุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิกคือ ทรัพยากรและความสามารถไม่เพียงพอที่จะรองรับทุกคน
จึงต้องมีการคัดเลือกทำให้ไม่สามารถรับบางคนเข้ามารับการศึกษานในโรงเรียนคาทอลิกได้

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ซิสเตอร์ อัลฟองส์ สะอาด วรศิลป์
 ผู้จัดการ ครูใหญ่โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ ลพบุรี
 เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 9.00-10.30 น.

ณ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การศึกษาคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดตามศักยภาพ
 ของแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน

นักการศึกษาคาทอลิกจะพิจารณาใคร่ครวญตามทิศทางงานอภิบาลของพระศาสนจักร
 ท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาของพระศาสนจักรสากล เป็นการพัฒนามนุษย์ทั้งครบ
 ตามศักยภาพของแต่ละคนให้เป็นไปตามแผนการไถ่กู้ของพระคริสต์

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

วิสัยทัศน์ของการศึกษาคาทอลิกยึดหลักคำสอนของพระเยซูเจ้า (จิตตารมณ์ พระวรสาร)
 เป็นป้าชี้ทาง

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ตามวิสัยทัศน์และปรัชญาการศึกษาที่กำหนด นักบุญเปาโลได้สั่งสอนประชากร
 ในสมัยนั้นตามพระวรสารซึ่งปัจจุบันจดหมายของนักบุญเปาโลก็ยังสามารถนำมาใช้ได้
 เกี่ยวกับการศึกษาอบรมได้เป็นอย่างดี

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาคาทอลิก ต้องได้พบกับพระเจ้าไม่ว่าจะในลักษณะใด
 ก็ได้ตามที่พระองค์มีพระประสงค์ ซึ่งโรงเรียนต้องจัดการศึกษาอย่างดีและครบถ้วน ยึดหลักการ
 และแนวปฏิบัติงานแพร่ธรรมในระดับสังฆมณฑลและระดับประเทศ ซึ่งพระศาสนจักรท้องถิ่น
 ยึดหลักการของพระศาสนจักรสากล

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ยุทธศาสตร์ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียน และนักเรียน คณะผู้บริหาร ต้องศึกษาบริบทของโรงเรียน ของสังคมรอบข้าง และสังคมโดยรวม ซึ่งหลักการนั้นขึ้นอยู่กับ คำสอนของพระศาสนจักรสากลและพระศาสนจักรท้องถิ่น

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัด

สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มีผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายอาคารสถานที่ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายคุณธรรมจริยธรรม (ฝ่ายพัฒนาวินัย) ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน (การจัดกิจกรรม สนับสนุนฝ่ายวิชาการ) ฝ่ายวัดผลประเมินผล ฝ่ายติดตามและให้ความช่วยเหลือ (ฝ่ายปกครอง) ฝ่ายสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และฝ่ายอภิบาลเพื่อให้การอบรม

ฝ่ายติดตามและให้ความช่วยเหลือ มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ว่าครูเข้าสอนตรงเวลา หรือไม่ ในช่วงพักจะมีครูเวรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เน้นความร่วมมือประสานกันทุกฝ่าย ฉะนั้น ฝ่ายปกครองที่แท้จริงคือหัวหน้าฝ่ายและกลุ่มสาระ (ผู้แทนจากทุกกลุ่มสาระ)

คาดว่าในอนาคตการบริหารจัดการต้องเปลี่ยนไปตามสังคมโดยรวมและเทคโนโลยี ซึ่งยากที่จะคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเป็นอย่างไร

อาจจะยึดหลักการศึกษาที่ว่า “พัฒนานักเรียนและเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยมี แผนงานเกี่ยวกับบุคลากรซึ่ง

1) ฝ่ายบริหารจัดการ

2) การดูแลเอาใจใส่ด้านการอบรมและวิชาการอย่างใกล้ชิดด้วยความรัก ห่วงใย พากเพียร อดทนและเสียสละอย่างต่อเนื่อง

3) มีการไต่ร่ตรง วิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้าและหาแนวทางแก้ไข

4) มีการประเมินและติดตามงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อเกิดสัมฤทธิ์ผล

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

เน้นการกระจายอำนาจ โดยวิเคราะห์ปริมาณงานในโรงเรียนว่า มีมากน้อยเพียงใด แล้วแบ่งงานออกเป็นฝ่ายและมีผู้ช่วย ทำงานเป็นทีม ทุกฝ่ายต้องทำงานประสานร่วมมือกัน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ กระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ในที่ประชุมเพื่อพัฒนาโรงเรียน

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกได้แก่ ทางเขน รูปแม่พระหรือนักบุญ องค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน มีการภาวนาเพื่อนักเรียน

เอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก คือจิตตารมณ์แห่งความเมตตา มีการให้อภัยเป็นพื้นฐาน บรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิกคือบรรยากาศแห่งความเมตตา เอื้ออาทรและให้อภัย

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารถือว่า พระเยซูเจ้าเป็นบรมครูของเรา โดยมีชีวิตภาวนาเพื่อขอพลังจากพระเจ้า ในการปฏิบัติภารกิจ
- 2) ผู้นำมีวิสัยทัศน์เพื่อป้องกันและรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 3) ผู้นำเป็นแบบอย่างในด้านการคิดแล้วทำ คือมิใช่เพียงแค่คิดหรือพูดเท่านั้น แต่ลงมือปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
- 4) ผู้นำต้องเป็นคนใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง และถ่ายทอดความรู้ไปสู่คนอื่นได้ด้วย
- 5) ผู้นำสามารถเผชิญปัญหาได้ ไม่จำเป็นต้องเรียนมีวุฒิการศึกษาสูงๆ แต่อาศัยประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
- 6) ผู้นำปลูกฝังจิตตารมณ์คุณธรรมความดีให้กับบุคลากรอื่นได้ด้วย

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูตระหนักว่า อาชีพครูเป็นกระแสเรียก (Vocation) ที่พระเป็นเจ้าเรียกให้มาทำหน้าที่นี้ รักในวิชาชีพครู เน้นครูที่เป็นคนท้องถิ่นมาเป็นบุคลากรของโรงเรียนเพื่อพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่น ซึ่งจะมีแนวความคิดอยู่ในระดับเดียวกัน
- 2) ครูรู้จักผู้เรียนแต่ละคนเป็นอย่างดี รักนักเรียนและช่วยให้เขาเป็นคนดี
- 3) ครูเป็นแบบอย่างและเป็นผู้ให้ชีวิตแก่ผู้เรียน สอนให้นักเรียนมีวิจารณญาณแยกแยะความดีและความชั่วได้
- 4) ครูมีความเป็นพี่น้องเกื้อกูลกัน ครูรุ่นพี่ให้คำแนะนำรุ่นน้อง ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ต่างคนต่างทำ

5) ครูโรงเรียนคาทอลิกต้องเอื้ออาทร ให้อภัย ช่วยเหลือกัน ประเมินตนเองและสามารถประเมินตนเองได้ ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิก

สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ผู้ที่สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างแก่ทุกคนในสถาบันการศึกษาคาทอลิกคือ รักความจริงและความถูกต้อง คนกล้าคิดกล้าทำ คนเสียสละทุ่มเทให้กับการจัดการศึกษา และมีชีวิตภาวนาตามแบบอย่างของพระอาจารย์เจ้า(พระเยซูคริสตเจ้า)

12. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เราต้องเชื่อว่าพระเจ้าประทับอยู่ในทุกเหตุการณ์ และเราต้องไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่องว่าพระเจ้าต้องการจะบอกอะไรกับเราในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หยั่งทราบสัญญาณแห่งกาลเวลา (Sign of the Time)

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ตามจิตตารมณ์พระวรสารและบนหลักคำสอนของพระศาสนจักรสากล

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นในเรื่องศาสนสัมพันธ์กับทุกศาสนา โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างทั่วถึง คือ กำหนดให้เรียนในตารางสอนเลย

มีการสอนคำสอน (พระคัมภีร์) หรือวิถีใดวิถีหนึ่ง ซึ่งชี้นำนักเรียนให้รู้จักพระเป็นเจ้า พระผู้สร้าง พระเยซู พระผู้ไถ่และแม่พระซึ่งเป็นมารดาของมนุษยทุกคน

15. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) ให้ออกาสแก่ทุกคนได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก แม้ในอดีตเขาอาจจะเคยเกรงก็ตาม โดยสอบถามผู้ที่มาสมัครเรียนและผู้ปกครองอย่างละเอียด เพื่อรับรู้ร่วมกันถึงพื้นฐานความประพฤติในอดีตเพื่อช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาดังแต่แรกเข้ามาในสถานศึกษา

2) รับนักเรียนทุกคนไม่เลือกฐานะ ศาสนา เมื่อโรงเรียนสามารถทำได้ ให้ความยุติธรรม ความเสมอภาคและอิสรภาพในการเป็นนักเรียน เพื่อคุณภาพชีวิตและประสบความสำเร็จสูงสุด ตามศักยภาพของแต่ละคน

16. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ใช้โอกาสวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา เช่น วันฉลองแม่พระรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ ทั้งกายและวิญญาณ (15 สิงหาคม) วันเข้าพรรษา เป็นต้น
- 2) ตามสภาพการณ์ ความถูกต้องและกาลเทศะ มนุษย์ทุกคนต้องรู้ที่มาที่ไปของตนเอง มีศาสนายึดเหนี่ยวจิตใจตามที่แต่ละคนมีความศรัทธา

17. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่องานก่อนเป็นอันดับแรก เพราะ ถ้านักเรียนมีสิ่งเหล่านี้แล้วการศึกษาด้านวิชาการก็ดำเนินไปด้วยดี
- 2) ในหลักสูตร มีวิชาการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดไว้ในตารางสอนอย่างน้อยวันละ 15 - 30 นาที
- 3) เน้นเป็นพิเศษในเรื่องภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะและดนตรี
- 4) เน้นเรื่องความรับผิดชอบ เหตุผลคือ พระเป็นเจ้าให้มนุษย์มีอิสรภาพในการเลือกทำดี หรือทำไม่ดี การเลือกจึงสำคัญ รู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเลือก ความรับผิดชอบจึงเป็นเรื่องสำคัญของชีวิตมนุษย์ รับผิดชอบต่อวินัยในตนเอง (Self Discipline) สำคัญและเป็นสิ่งคู่กัน

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

มีความเชื่ออาทร เมตตา รักและให้อภัย พระเป็นเจ้ามีพระประสงค์ให้มนุษย์รู้จัก รักพระองค์และรักเพื่อนมนุษย์ทุกคนผู้ที่พระองค์ทรงรักตามพระฉบับแบบของพระองค์

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

- 1) ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีความรักเมตตาให้อภัย เป็นแบบอย่าง และควรควรละเว้นการตัดสินนิโทษและไม่พูดให้ร้ายคนอื่น เคารพเกียรติและศักดิ์ศรีของคนอื่น
- 2) ทุกคนตระหนักว่ามนุษย์ทำได้และผิดพลาดได้ จึงควรยึดหลัก “รัก รับผิดชอบ และให้อภัย”

20. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัด

สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกเป็นสนามแพร่ธรรม ฝึกให้นักเรียนรู้จักอบรมตนเอง ต้องสอนให้รู้จักความเจ็บ การไถ่รื้อ และ การภาวนาเป็นชีวิตของมนุษย์ซึ่งมีพระเจ้าสถิตอยู่

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนกับบิดามารดา ผู้ปกครองของผู้เรียน มีสมาคมผู้ปกครองที่มีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียนอย่างจริงจัง
- 2) ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งสร้างที่พระเจ้าประทานให้กับมนุษย์ทุกคนเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ และให้มนุษย์ร่วมกันพัฒนาให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นตามแผนการของพระองค์ สิ่งแวดล้อมจึงเป็นของมนุษย์ทุกคน (ไม่ใช่เป็นของส่วนตัว) ซึ่งมนุษย์ต้องช่วยกันดูแลรักษาเพื่อประโยชน์ของทุกคนโดยรวม

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การนำเทคโนโลยี มาใช้ในการศึกษาเป็นสิ่งดี แต่ต้องสอนให้ผู้เรียน ผู้ใช้รู้ ทั้งด้านบวกและด้านลบและรู้เท่าทันเทคโนโลยี หลีกเลี่ยงไม่ให้เทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสารมาเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้และเป็นปัญหาในชีวิต แต่เพื่อความเจริญก้าวหน้าของชีวิตมนุษย์ ความปลอดภัยและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ อาจารย์ อาจิม มารีประสิทธิ์

ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเพ็ญสมิทธิ์

เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 10.00 - 11.30 น.

ณ โรงเรียนเพ็ญสมิทธิ์ กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาเป็นการสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้านคือ ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ตามหลักพระคริสตธรรม

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกคือ สร้างเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้ความรู้และเทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติในบรรยากาศแห่งความรักและเอื้ออาทรต่อกัน โดยยึดหลักศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ในทุกด้าน

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ใช้หลักคุณธรรมนำความรู้สู่ความสุข
- 2) จัดการศึกษาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งด้านการเรียนการสอน การอยู่ร่วมกันและโอกาสทางการศึกษา
- 3) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน สถานศึกษา วัดและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์
- 4) สร้างความตระหนักเห็นความสำคัญของสังคม ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สังคมจะดีมีความสุข ความเจริญก็ต่อเมื่อทุกคนในสังคมเป็นคนดี เอื้ออาทรต่อกันตามจิตตารมณ์ของพระคริสตธรรม
- 5) เป็นประจักษ์พยานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยการดำรงชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

- 1) นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทุกด้าน (ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม) ตามวัยและตามหลักพระคริสตธรรม
- 2) นักเรียนมีค่านิยมที่ถูกต้องในการดำรงชีพ รู้จักปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ บนพื้นฐานของจริยธรรม คุณธรรมและพระคริสตธรรม
- 3) นักเรียนมีความรักและความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ พ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติมิตร สถาบัน และประเทศชาติ
- 4) นักเรียนทุกคนมีสุขภาพแข็งแรง รู้จักรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอเพราะจิตใจที่แจ่มใสย่อมอยู่ในสุขภาพที่สมบูรณ์

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สร้างกองทุนสำหรับนักเรียนยากไร้ให้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษา

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัด

สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้าอาจเหมือนเดิมก็ได้ หรืออีกโครงสร้างหนึ่งคือ ตัดสมาคมผู้ปกครองและครูออก โรงเรียนใดที่ยังไม่เคยมีสมาคมนี้ก็ไม่ควรตั้งขึ้นมา โรงเรียนใดมีสมาคมนี้อยู่แล้ว ถ้าเห็นว่ามีประโยชน์ควรยุบสมาคมนี้เสีย ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีตัวแทนของผู้ปกครองและครูอยู่แล้ว คณะกรรมการนี้จึงทำหน้าที่แทนสมาคมผู้ปกครองและครูได้
- 2) นักกฎหมายของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ส.ช) คือ นายธีรพันธ์ พุทธิสวัสดิ์ ได้บรรยายในการประชุมชี้แจงรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาเอกชน ภายหลังการปฏิรูปการศึกษาตามโครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาเอกชน ณ โรงแรมบางกอกพาเลซ เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546 โดยมีคำบรรยายตอนหนึ่งในเรื่องที่ว่า สมาคมผู้ปกครองและครูอาจเกิดความขัดแย้งกับคณะกรรมการสถานศึกษาในบางเรื่อง ท่านจึงแนะนำว่า โรงเรียนที่ยังไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครูไม่จำเป็นต้องตั้งสมาคมนี้ขึ้น ส่วนโรงเรียนที่มีสมาคมผู้ปกครองและครูอยู่แล้ว ถ้าเห็นว่ามีประโยชน์อาจยุบเสียก็ได้

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การบริหารโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้าควรมีผู้อำนวยการหรืออธิการเป็นผู้รับผิดชอบและมีอำนาจสูงสุด โดยมีหัวหน้าสำหรับแต่ละช่วงชั้นรับผิดชอบควบคุมดูแลให้การทำงานของครู การเรียนการสอนดำเนินไปตามนโยบายของโรงเรียน ครูสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะได้ แต่ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า จะต้องทำอะไร ครูจะมีความภูมิใจและมีความสุขกับการทำงาน ถ้าเขามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกคือไม้กางเขนและรูปแม่พระ โรงเรียนต้องอธิบายให้นักเรียนทุกคนทราบว่า

- 1) ไม้กางเขนคือเครื่องหมายของการไถ่บาปมนุษย์ โดยพระเจ้าทรงรักมนุษย์ถึงกับยอมพลีชีพเพื่อมนุษย์ทุกคน มนุษย์ทุกคนจึงเป็นลูกของพระเจ้า
- 2) แม่พระเป็นแม่ของมนุษย์ทุกคน

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องทันต่อเหตุการณ์ทางการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านต่าง ๆ
- 2) ผู้บริหารต้องฟังครู ผู้ปกครองและชุมชน ต้องฟังผู้มาเรียนโดยให้เขาพูดให้จบก่อนถ้าเราบกร้องหรือทำผิดจริงก็ให้ขอโทษ ไม่ต้องเถียงหรือตอบโต้และขอบคุณผู้ที่มาแจ้งหรือร้องเรียน ถ้าเราไม่ผิดให้เรารู้แจ้งให้เขาเข้าใจ
- 3) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานและผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูต้องสอนลูกศิษย์ด้วยความรัก “ใส่ใจ ใจดี มีน้ำใจ” โรงเรียนคาทอลิกมีจุดแข็งที่เอาใจใส่ ติดตาม ไปเยี่ยมนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีปัญหา

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การจัดทำหลักสูตรต้องพิจารณาว่าผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานเขาเป็นอะไร
- 2) จัดให้นักเรียนทุกศาสนาได้เรียนหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถืออย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ในชั่วโมงศีลธรรม

12. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) นักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา
- 2) นักเรียน ที่มีความซื่อสัตย์ เช่น เก็บของได้นำมาส่งครู ครูประกาศชื่นชมเชย
- 3) นักเรียนที่มีน้ำใจ เช่น นักเรียนที่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ

13. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจของตนได้อย่างเสรี โรงเรียนคาทอลิกอาจนิมนต์พระภิกษุมารแสดงธรรมให้กับนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ

14. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกเปิดต้อนรับทุกคนด้วยอัธยาศัยไมตรี

15. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนควรมีบรรยากาศที่ร่มรื่นด้วยต้นไม้แต่ต้องไม่ปลูกต้นไม้ใหญ่ใกล้อาคาร ซึ่งจะทำให้บังลมและแสงแดดและมองไม่เห็นอาคารเรียน

16. การใช้เทคโนโลยี (Technology) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูและผู้บริหารต้องแนะนำให้นักเรียนรู้ว่าควรจะใช้เทคโนโลยีอย่างไรให้เกิดประโยชน์ เพราะเทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษ

17. จุดอ่อน (จุดที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน) ของโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันเพื่อ

ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารที่มาใหม่ไม่สานต่องานที่คนก่อน ๆ ได้เริ่มไว้แล้ว ทำให้งานชะงัก
- 2) ผู้บริหารมักไม่ค่อยเอาใจใส่สุขภาพของตนเท่าที่ควร

18. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันและในทศวรรษหน้า

ความเอาใจใส่ของครูและความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ศาสตราจารย์ ดร.อานวย ทะพิงค์แก

อดิศจิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ

อดิศจิการบดี Stamford International University

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2548 เวลา 09.30 – 12.00 น.

ณ สำนักมิสซังโรมันคาทอลิกเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพในการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ เพื่อให้มนุษย์
บรรลุถึงความดีงามตามหลักพระคริสตธรรม (Gospel of Jesus) พระศาสนจักรคาทอลิกถือว่าไม่มี
สถาบันใดทำหน้าที่แทนโรงเรียนได้ โรงเรียนคาทอลิกมุ่งพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ (The Whole
Person) คือ สามารถเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่พระเจ้าได้ทรงสร้าง (God's Creation) รักษาสิ่งสร้าง
เหล่านั้นไว้ในสภาพเดิมให้มากที่สุดและเสริมแต่งการสร้างของพระเจ้า กตัญญูรู้คุณต่อพระองค์
สำนึกในความเป็นมนุษย์ที่มีความรับผิดชอบ รู้จักโลกอย่างดี (The City of Man) และเรียนรู้โลก
ของพระเจ้า (The City of God) ควบคู่กันไป เรียนรู้พระคริสตธรรม มีจริยธรรมและมโนธรรม
เป็นเกลือและแสงสว่างของโลก และสามารถเอื้อยารักขามนุษย์ สังคมให้กลับสู่สภาพเดิมตาม
พระประสงค์ของพระเจ้า

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นสถาบันที่สร้างคนให้มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ (Academic Excellence)
- 2) เป็นสถาบันที่สร้างคนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ (Professional Excellence)
- 3) มีมาตรฐานสูงสุดในอาชีพที่ตนเลือก สัมมาชีพคือ การรับมอบหมายจากพระเจ้า

ประกอบอาชีพด้วยความอุทิศตนเสียสละและมีความรับผิดชอบ ถือว่าการประกอบอาชีพเป็น
การรับใช้ (Service) มิใช่การแสวงหากำตอบแทน หรือสินจ้างรางวัล หรือทำเพื่อตนเอง แต่รับใช้
ผู้อื่น (บริการเหนือความเห็นแก่ตน = Service Beyond Self) ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
และเที่ยงธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ทำให้อาชีพของตนมีศักดิ์ศรี มีมาตรฐานสูงขึ้น มี
ความเชื่อถือ (Credibility) และการยอมรับ (Acceptability) มากขึ้น มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
(Professional Ethics หรือ Code of Ethics) สามารถทำงานเป็นทีม (Team Work) มีการเกื้อกูลกัน
และกัน เพื่อความเจริญขององค์กร สามารถและยินดีถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ทักษะให้แก่

ผู้ร่วมงานได้ จนตนเองสามารถหาตัวแทนที่เก่งกว่าตนเอง พระเยซูเจ้าทรงเป็นตัวอย่างที่ดีเลิศ ในการอบรมสั่งสอนอัครสาวกให้เลี้ยงลูกแกะ “จงเลี้ยงลูกแกะของเรา”

4) ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ คือ การพัฒนาไปสู่ความเป็นยอดคน มิใช่คิดเป็นทำเป็น เท่านั้นแต่ต้องฝึกฝนให้ “คิดตก ทำชอบ” เปลี่ยนความคิดจากอำนาจ คือ ความชอบธรรม (Might is Right) เป็นความชอบธรรม คือ อำนาจ (Right is Might) สร้างจริยธรรมและมโนธรรมประจำชีวิต โดยยึดเอาพระคริสตเจ้าเป็นรูปแบบ (Model of Jesus Christ) มีความรับผิดชอบสูงสุดในสิ่งเล็กน้อย ที่สุดจนถึงสิ่งที่ใหญ่ที่สุด มีมนุษยสัมพันธ์เป็นเลิศ เคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น ให้เกียรติผู้อื่น ให้อภัย และมีความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ (Compassion)

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนมีอิทธิพลทางบวกให้กับสังคมไทยที่กำลังล่มสลาย กลุ่มหลงในค่านิยมจอมปลอม วัตถุนิยม บริโภคนิยม อำนาจนิยม อัตตานิยม ช่วยกู้สังคมไทยและคนไทย
- 2) ผู้เรียนรู้แจ้งในทางโลกและทางธรรมเพื่อแสวงหาคำตอบจากคริสตศาสนศาสตร์ เพื่อเยียวยารักษาสังคมที่กำลังเจ็บป่วย

4. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โครงสร้างเดิมคืออยู่แล้ว แต่ควรรำผู้บริหารที่เมตตากรุณา (Benevolent Leadership) หรือ (Compassionate Leadership) ไม่ใช่อำนาจนิยม แต่ปกครองด้วยความรักและความเมตตาแบบ พระคริสตเจ้า ฟังหัวใจที่เจ็บปวด ใช้อำนาจด้วยความเป็นธรรมและยุติธรรม

5. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการเสวนาระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างสม่ำเสมอ ผสมผสานระหว่างบนลงล่าง (Top-Down) และ ล่างขึ้นบน (Bottom-Up)

6. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ควรมีสัญลักษณ์แห่งการช่วยกู้ (Restoration and Transformation) และไม่ว่าจะใช้ สัญลักษณ์ใดก็ควรมีคำอธิบายเพื่อให้ทุกคนได้เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์นั้นอย่างถูกต้อง

7. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

- 1) Christ-Centered Leadership เป็นผู้นำที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่าง
- 2) Compassionate Leadership เป็นผู้นำที่เต็มเปี่ยมด้วยความรักและเมตตา
- 3) Caring Leadership เป็นผู้นำที่มีความห่วงใยเอื้ออาทร
- 4) Sharing Leadership เป็นผู้นำที่แบ่งปัน
- 5) Righteous Leadership เป็นผู้นำที่ชอบธรรม
- 6) Fair and Just Leadership เป็นผู้นำที่ยุติธรรม
- 7) Forgiving Leadership เป็นผู้นำที่ให้อภัย
- 8) Participating Leadership เป็นผู้นำที่บริหารแบบมีส่วนร่วม
- 9) Team Approach Leadership เป็นผู้นำที่ทำงานเป็นทีมหรือทีมผู้นำ

8. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก

สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูมีความรับผิดชอบสูง
- 2) ครูมีความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 3) ครูมีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ
- 4) ครูมีความเป็นเลิศทางวิชาชีพชีวิต
- 5) ครูมีจรรยาบรรณ

9. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) หลักสูตรต้องพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถคิดแบบสร้างสรรค์ (Creative Thinking)
- 2) หลักสูตรต้องพัฒนาให้ผู้เรียนฝึกคิดนอกกรอบ (Thinking Beyond the Framework)
- 3) หลักสูตรต้องท้าทาย (Challenge) ผู้เรียนให้อยากเรียนรู้มากขึ้นและแสวงหา “คำตอบ”
- 4) ต้องเป็นหลักสูตรแบบปลายเปิด (Open Ended)
- 5) การจัดการเรียนการสอนต้องเอื้อให้ผู้สอนกับผู้เรียนได้เรียนรู้ไปด้วยกัน (Learning Together)
- 6) การศึกษาในอนาคตมิใช่การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Child-centered Education)

แต่เป็นการศึกษาที่ยึดพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง (Christ-centered Education) และพระคริสตธรรม ซึ่งเป็นอันติมะสัจจะ (Ultimate Truth) เป็นคำตอบสุดท้ายสำหรับ ชนทุกชาติ ทุกภาษา ทุกวัฒนธรรมและทันสมัยตลอดไป

10. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 2) ครูที่มีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ
- 3) ครูที่มีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

11. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

แก่นแท้ของมนุษยสัมพันธ์ คือ การเลียนแบบชีวิตของพระคริสตเจ้า คือ

- 1) การยอมรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยทุกสภาพเป็นบุตรพระเจ้า
- 2) มีความรัก ห่วงใยกันและกัน เหมือนความรักของพระเจ้า (Agape)
- 3) เป็นความสัมพันธ์ที่เอื้ออาทร
- 4) เป็นความสัมพันธ์ที่รักและเมตตา (Passionate Relationship)
- 5) เป็นความสัมพันธ์ที่เสียสละ (Selfless) ไม่เห็นแก่ตัว (Selfish)
- 6) ไม่ข่มขู่ คุกคาม แต่ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- 7) เป็นความสัมพันธ์ที่เชี่ยวชาญรักษา เหมือนพระเยซูเจ้ารักษากัน โรคเรื้อนและกอบกู้ศักดิ์ศรีของหญิงโสเภณี

8) เป็นความสัมพันธ์ที่กู้ชีวิตให้พ้นจากความตายและความบาปชั่ว (Restorative Relationship)

- 9) เป็นความสัมพันธ์ที่แบ่งปัน รัก เอื้ออาทร ให้อภัย

12. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นอุทยานของพระเจ้า (God's Country or God's Garden) ที่มีต้นไม้ ดอกไม้ มีบรรยากาศแห่งความร่มเย็นที่ทุกคนได้ชื่นชม คุณจะเป็นสวนเอเดน
- 2) เป็นสวรรค์บนดิน (Heaven on Earth) ศิลปกรรม การออกแบบอาคารควรคำนึงถึง

ลักษณะของพระนิเวศของพระเจ้า

- 3) ศูนย์กลางของโรงเรียนมิใช่ห้องประชุม แต่เป็นพระวิหาร (Temple of God)
- 4) โรงเรียนคาทอลิกต้องสะอาด ร่มเย็น และมีสันติสุข

13. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โลกและสิ่งสร้างทั้งหลายเป็นผลงานจากฝีพระหัตถ์พระเจ้า พระองค์ทรงมอบให้มนุษย์
บำรุง รักษาดูแลให้คงอยู่ตลอดไป

14. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือ (Means) มิใช่เป้าหมาย (Ends) ดังนั้น ผู้บริหารและครูต้อง
สร้างให้นักเรียนได้รับความเข้าใจและมีทัศนคติที่ถูกต้อง
- 2) นำเทคโนโลยีมาใช้ในทางที่ถูกสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น
- 3) มนุษย์เป็นนายเหนือเทคโนโลยี ไม่ใช่เป็นทาส